

37442.

40

7442

P
t
s
p
v

7442

*** Sv. apostola Pavla ***

List Hebrejcem.

Preložil in razložil
† Dr. Josip Pajek,
stolni kanonik, * *
prof. bogosl. itd. *
v Mariboru. * * *

*Z dovoljenjem preč. kn. šk.
ordinarijata lavantinskega,
dne 29. aprila 1903, št. 1309.*

V Mariboru, 1903.

* Izdalo in založilo *
uredništvo „Voditelja“.
Tisek tiskarne sv. Cirila.

1447

*** Sv. apostola Pavla ***

List Hebrejcem.

IN= 030002477

Preložil in. Fr. J. J. J.
† Dr. Josef P. J.
stolní knihovna
prof. P. J. J.
v Mariboru

Knihovna
Národní knihovna
v Praze

V Mariboru 1903

Knihovna in. J. J. J.
Preložil in. J. J. J.
v Mariboru

Poglavje 1.

1. Velikokrat in na mnoge načine je Bog nekdam govoril očetom v prerokih, nazadnje;

2. v dnevih le-teh je govoril nam v Sinu, katerega je postavil dediča veseljnosti, po katerem je storil tudi svetove;

3. kateri ko svit časti, in podoba njegovega bitja, ter noseč vse z besedo moči svoje, čiščenje grehov storivši, sedi na desnici veličastva na višavah, (Mod. 7, 26.)

4. je postal toliko boljši od angelov, kolikor odličnejše je pred njimi podedoval ime.

5. Kateremu namreč izmed angelov je rekel kdaj: Sin moj si ti; jaz sem te danes rodil? In zopet: Jaz mu bodem Oče in on mi bode Sin. (Ps. 2, 7. II. Kralj. 7, 14.)

6. In ko zopet uvaja Prvorojenca na svet, govori: In molijo ga naj vsi angeli božji. (Ps. 96, 7.)

7. In angelom sicer govori: Ki dela angele svoje duhove in služabnike svoje ognjen plamen. (Ps. 103, 4.)

8. Sinu pa: Prestol tvoj, Bog, na vekov veke, žezlo pravice je žezlo kraljestva tvojega. (Ps. 44, 7.)

Poglavje 1.

1—4. Bog je z nami govoril po svojem Sinu, ne kakor v stari zavezi po svojih poslancih; po vstajenju sedi Sin božji na desnici Očetovi ko naš srednik, ki je skupno z Očetom enega bitja, nebes in zemlje stvarnik.

6. Najočitnejše se bode pokazalo veličastvo Sinovo nad vsemi stvarmi, tudi nad angeli, ko dojde sodit živih in mrtvih.

7. Angeli se poslužujejo ko božji poslanci naravnih moči, vetra v zraku in ognjene vročine.

8. Sin je Bog, in torej kraljestva njegovega ne bode konec, in pravica bode vladala v njegovem duhovnem kraljestvu.

9. Ljubil si pravico in sovražil krivico; zato te je mazilil Bog, tvoj Bog z oljem radovanja pred tovariši tvojimi.

10. In: Ti si v začetku, Gospod, zemljo postavil, in delo tvojih rok so nebesa. (Ps. 101, 26.)

11. Ona se bodo končala, ti pa ostaneš; in vsa se bodo kakor oblačilo postarala;

12. in kakor obleko jih bodeš spremenil, in spremenila se bodo; ti pa ostaneš ravno tisti in leta tvoja ne izginejo.

13. Kateremu izmed angelov je pa rekel kdaj: Sedi na desnico mojo, dokler ne položim sovražnikov tvojih za podnožje nogam tvojim. (Ps. 109, 1. I. Kor. 15, 25.)

14. Niso-li vsi služeči duhovi, v varstvo poslani za tiste, ki bodo za dedščino prejeli zveličanje?

Poglavje 2.

1. Za to nam je tem bolj treba paziti na to, kar smo slišali, da se ne izgubimo.

2. Če je namreč po angelih govornjena beseda trdna postala in je vsak prestopnik in vsaka nepokorščina prejela pravično, zaslužen povračilo;

3. kako ubežimo mi, če bomo tako zveličanje zanemarili, ki ga je najprej oznanjeval Gospod in oni, ki so ga slišali, so ga potrdili v nas;

4. ko je Bog po znamenjih in čudežih pričeval, in po raznih močeh in po svetega Duha razdelitvah po svoji volji. (Mark. 16, 20.)

9. Z oljem nebeške radosti je bil Jezus od Boga maziljen pred vsemi izvoljenci, ki so ga v častitem sprevodu spremljali pri vnebohodu njegovem.

10—12. Angeli so le služabniki božji, Sin pa nas je vstvaril, odrešil in bo končno, ko bode greh po njem popolnoma zmagan, tudi sedanji, prekletstvu podvrženi svet spremenil v zveličanega.

13—14. Razmerje med angeli in Sinom božjim je že v starem zakonu tako popisano, da kraljuje Sin na desnici Očetovi, angeli pa izvršujejo njegove naredbe, ko nas, ki smo k zveličanju poklicani, skrbno varujejo.

Pogl. 2.

1—4. Kolikor imenitnejši je oznanjevalec sv. evangelija, Sin božji, z ozirom na angele, ki so v starem zakonu prerokom oznanjevali božjo besedo, toliko skrbnejše se moramo držati njegovega svetega nauka, sicer se pogubimo kakor se razplahne tekočina iz razbitega lonca. Če je Bog smrt zapretil onim, ki ošabno prestopajo zapovedi po angelih dane (IV. Mojz. 15, 30), kolike kazni se je tedaj nam bati, če prestopamo zapoved Sinovo! Kar je On sam učil in so oznanjevali njegovi apostoli, to potrjuje Bog do naših (to je Pavlovih) dni z obilnimi in očitnimi čudeži. Apostol se je tem lažje skliceval na spričevanje sv.

5. Ni namreč angelom podvrgel Bog prihodnjega sveta, o katerem govorimo.

6. Pričal je pa nekje nekdo, govoreč: Kaj je človek, da se ga spominjaš, ali sin človekov, da ga obiskuješ? (Ps. 8, 5.)

7. Ponižal si ga le malo pod angele; s častjo in slavo si ga ovenčal in postavil si ga črez dela svojih rok.

8. Vse si podložil pod noge njegove; s tem namreč, da je vse njemu podvrgel, nič ni pustil nepodvrženega njemu. Zdaj še pa ne vidimo vsega podvrženega njemu. (Mat. 28, 18. I. Kor. 15, 26.)

9. Njega pa, ki je bil malo bolj kot angeli ponižan, vidimo Jezusa zavoljo trpljenja smrti s častjo in slavo ovenčanega, da bi po milosti božji za vse ljudi okusil smrt. (Filip. 2, 8.)

10. Spodobilo se je tistega, zavoljo katerega je vse, in po katerem je vse, ki je veliko sinov v čast sprevodil, kot začetnika zveličanja njihovega po trpljenju spolniti.

11. Kateri namreč posvečuje, in kateri se posvečujejo, iz enega so vsi. Zavoljo tega se ne sramuje brate jih imenovati, govoreč:

12. Oznanjeval bodem tvoje ime svojim bratom, v sredi občine te bodem hvalil. (Ps. 21, 23.)

Duha po čudežih, ker takrat še niso bili redki, bili so marveč naravnost splošen dar, s katerim je Bog še mlado cerkev svojo krepčal.

5. »Prihodnji svet« je bil očakom čas Odrešenikov.

6—8. Pričal je pa David v Ps. 8, 5—7. Po božji volji bi naj gospodoval človek črez vse druge stvari božje in bi naj bili samo angeli nebeški višji od njega. Česar grešni Adam ni vresničil, to je dovršil Sin človekov, naš Zveličar, ki je vladar črez vse stvari, tako da se njemu ne more nič odtegniti, ter bi bilo pod drugo oblastjo, n. pr. angelsko. Zadnje besede 8. v. pripravljajo na odgovor za tiste, ki bi hoteli ugovarjati: Saj se mu neverniki in judje ter grešniki nikakor vsi ne klanjajo!

9. Res, da še druga polovica prerokovanja ni izpolnjena, pač pa je Jezus že v nebesih venčan z večno slavo kot odrešenik onih, ki so po božji milosti poklicani.

10. Spodobilo se je, bila je božja volja, da naj Zveličar, ki bo grešnikom zaslužil zveličanje, svoje zveličansko delo s trpljenjem na križu spolni. Ko je umirajoč zaklical: »Dopolnjeno je«, tedaj je bilo vse storjeno, da je nam grešnikom v vseh rečeh in popolnoma Zveličar, on, Sin božji, po katerem se je rodilo Očetu veliko sinov.

11. Zveličar in zveličani so iz Očeta; Zveličar je iz Očeta ne samo ker je od vekov iz njegovega bitja rojen, marveč tudi, ker nam je iz Marije Device rojen, od Boga za Zveličarja dan. Mi smo pa božji otroci po milosti. Med pravim Sinom in po milosti sprejetimi otroki je neskončni razloček, vendar nas pa imenuje brate svoje.

12. Po vstajenju imenuje Jezus svoje apostole svoje brate. Jan. 20, 17. Med svojimi brati, v sveti cerkveni občini, biva Jezus do konca v presv. zakramentu in oznanja hvalo Očetovo v besedi božji.

13. In zopet: Zaupal bodem v njega. In zopet: Glej, jaz, in otroci moji, katere mi je dal Bog. (Ps. 17, 3. Iz. 8, 18.)

14. Ker so bili torej otroci deležni mesa in krvi, se jih je enako udeležil tudi on, da bi po smrti podrl onega, ki je imel smrtno oblast, to je, hudiča; (Oz. 13, 14. I. Kor. 15, 54.)

15. in da bi rešil one, ki so po strahu pred smrtjo vse žive dni zapadli bili sužnosti.

16. Nikjer namreč angelov ne sprejema; pač pa sprejema seme Abrahamovo.

17. Zato je moral v vsem bratom se upodobiti, da bi milosrčen postal, in zvest veliki duhovnik pri Bogu, da bi spravljal pregrehe ljudstva.

-
13. Zveličar zaupa v Očeta, da bode pravno daritev milostljivo sprejel; v drugem izreku se pa že kaže uspeh: odrešenci so sprejeti za otroke božje.
 14. Otroci po milosti so bili s svojim življenjem navezani na meso in kri. Po grehu so izgubili Boga, ki je izvir vsega življenja, in zato so tudi zapadli telesni smrti, trinoštvu hudičevemu. Zato je sprejel pravi Sin božji tudi meso in kri in je s svojo smrtjo poravnal krivico, zavoljo katere je prišla na človeški rod telesna smrt. Jeza božja je potolažena, in torej hudičeva oblast nad človeškim rodом uničena,
 15. Telesna smrt je že sama na sebi strašna po bolečinah in razdejanju našega života. Najhujša je pa za onega, ki Sinu božjega ne pozna in ne ljubi, ne vedoč, kaj ga na onem svetu čaka; samo toliko sluti, da terja greh svojo kazen, kateri ne more uiti. Kdor pa pozna nauk Jezusov o pravični sodbi in o večnem, neskončnem povračilu in je z Jezusom po krščanski ljubezni združen, za njega je smrt le pričetek pravega, večnega življenja.
 16. Delo odrešenja ni namenjeno angelom nebeškim, ki so brez greha in torej odrešenja ne potrebujejo, ampak rodu človeškemu, v prvi vrsti semenu Abrahamovemu in po njem vsem narodom. Za to ni sprejel v svojo osebo angelske narave, nego človeško meso in kri; tako se je udeležil ne samo naše narave, katero je sprejel, ampak tudi našega trpljenja, po grehu zasluženega.
 17. Jezus je naš namestnik s svojo pravno daritvijo. Za to mora nam, katere namestuje, biti podoben. Imenoval nas je svoje brate; zato je pa hotel, kolikor pač dopušča njegovo božje bitje in neskončna svetost, nam v vsem podoben postati, ki smo po grehu v velikih težavah, nevarnostih, skušnjavah in bolečinah, v strahu pred smrtjo, ki nam preti. To vse je seveda Bogu bilo tudi pred včlovečenjem Sino-vim popolnoma znano, a skusilo si je trpljenja šele človeško srce Jezusovo in sicer trpljenja, kakor si tako bridkega ni užilo nobeno človeško srce. To pa najkrepkeje podpira naše zaupanje na božje usmiljenje in njegovo rešilno pomoč, da v svojem trpljenju na pomoč kličemo njega, ki je pretrpel sam bridkosti grenkejšje od naših, ki je pa ob enem tudi zmožen nam pomagati in nam po svoji milosrčnosti tudi gotovo hoče pomagati. Ker je pa Jezus, naš brat po usmiljenju

18. V tem namreč, v čemur je sam trpěl in skušan bil, zmožen je tudi onim, ki so skušani, pomagati.

Poglavje 3.

1. Torej, bratje sveti, poklica nebeškega deležniki, glejte na apostola in velikega duhovnika našega izpovedanja Jezusa;

2. ki je zvest njemu, ki ga je postavil v celi hiši njegovi. (IV. Mojz. 12, 7.)

3. Večje namreč časti od Mojzesove je bil on vreden spoznan, kolikor večjo čast od hiše ima tisti, ki jo je postavil.

Očetovem, naš srednik pri Bogu, zato je zvest veliki duhovnik vsega ljudstva, katerega težave so mu iz bridke skušnje popolnoma znane, in s katerimi njegovo bratovsko srce po usmiljenju svojem živo občuti vse bolečine.

18. V trpljenju se srce skusi, in se pokaže, koliko potrpežljivosti in stanovitosti kdo ima. Sinovo trpljenje ni samo doseglo najvišje stopinje vsega trpljenja, ki je kdaj nad človeški rod prišlo, marveč je presegalo tudi vse, kar bi vsi ljudje kdaj mogli pretrpeti. Ker je pa najmanjše trpljenje Jezusovo, ki je božji Sin, torej neskončno svet, neskončne vrednosti, za to je očitno, da more Jezus s svojo spravno smrtjo z Bogom spraviti vse, ki so grešili, in jim, naj jih skuša katero trpljenje koli, v njihovih skušnjavah pomagati. Njegovo lastno trpljenje nagiblje Jezusa k največjemu usmiljenju proti nam trpinom; ni mogoče, da bi njegovo usmiljeno srce kar ne maralo za naše trpljenje in ne čulo našega upitja za potrebno pomoč. — Jezus je torej višji od vseh angelov, stvarnik in odrešenik sveta, vendar pa naš brat, ki ima usmiljeno srce za svoje brate, katerih bolečine si je sam v najobilnejši meri okusil; takega velikega duhovnika nam je bilo treba kot srednika pri Bogu.

Pogl. 3.

1—2. Po svojem Odrešeniku, Sinu božjem, ki nas je milostljivo imenoval svoje brate, smo otroci božji, med seboj pa bratje, in sicer sveti bratje, ker smo deležni svetega poklica nebeškega, s katerim nas je seznanil poslanec božji, apostol Očetov, Sin božji; on nam je oznanil svete skrivnosti, katere izpovedamo v svoji veri. Da pa moremo Boga spodobno častiti in mu darovati, zato posreduje med nami in Očetom ravno tisti Sin božji ko naš zastopnik pri Bogu, naš veliki duhovnik. Ker pa imamo tako imenitnega velikega duhovnika, zato moramo skrbno na njega gledati s tisto zvestobo, s katero on opravlja svojo sveto službo. V V. Mojz. 18, 15 je bilo napovedano, da bo Jezus Mojzesu enak, prerok in služabnik božji. Nebeški Oče ga je res postavil za apostola in velikega duhovnika; obojo službo opravlja naš srednik zvesto po Očetovem naročilu. Kar je bil Mojzes za cerkev stare zaveze (Sirah 45), to in neskončno več je Jezus v kraljestvu božjem nove zaveze.

3. Dasiravno je Mojzes vodil vso hišo Gospodovo v stari zavezi, je pa vendar ni on postavil, ampak postavljen je bil le za vodnika; Jezus je pa hišo, sveto cerkev svojo, sam postavil in jo sam vodi.

4. Vsaka namreč hiša se postavi od nekoga; kateri je pa vse vstvaril, je Bog.

5. In Mojzes je sicer zvest bil v celi hiši njegovi kot služabnik, v spričevanje tega, kar je bilo treba oznaniti;

6. Kristus pa je kakor Sin v svoji hiši, katera hiša smo mi, če trdno ohranimo vernost in slavo upanja do konca.

7. Zatorej, kakor sveti Duh govori: Danes, ko njegov glas čujete, (Ps. 94, 8. Hebr. 4, 7.)

8. ne zatrdite svojih src kakor v grenkobi na dan skušnjave v puščavi,

9. kjer so me skušali očetje vaši, skušali so, in videli so dela moja

10. štirideset let. Za to sem bil nevoljen črez ta rod in rekel sem: vedno grešijo s srcem. Oni pa niso spoznali mojih potov,

4. Vsaka hiša mora biti postavljena od nekoga, ki jo je pričel. Tudi hiša božja stare zaveze, v kateri je bil Mojzes postavljen za hišnika,* je delo božjih rok, ki je vstvaril vse, kar je v nebesih in na zemlji.

5—6. Mojzes je bil božji služabnik, ki je posredoval pri razodevanju božjih naročil za stari zakon, in je bil ob enem tudi predpoda popolnega razodetja po Jezusu, božjem Sinu. Mojzes je bil torej le zvest služabnik božji in predpoda Jezusova, ki je prišel na svet v podobi služabnika, v resnici pa je bil pravi Sin božji, ki je hišo božjo, cerkev novega zakona, sam postavil in jo vlada kot pravi lastnik in gospodar. Hiša božja je sezidana iz živih kamenov (II. Kor. 6, 16) in Bog sam si jo je izvolil za svoje prebivališče (I. Tim. 3, 15). Kdo da spada k hiši božji, k sveti občini, in v njej ostane, to je odvisno za poedince, po katerih se stavba hiše božje nadaljuje in dovršuje, od stanovitnosti; lahko se namreč zgodi, da kdo ne izpolnjuje pogojev, na katere je navezano njegovo bivanje v hiši božji, in takšen človek bode iz hiše božje izvržen. Prvi pogoj je trdno zaupanje ali vernost, da se bodo božje obljube izpolnile, zaupanje, ki je brez vsega strahu in dvomov ne pozna. To še pa ne zadostuje, da je kdo samo v srcu vesel božjih obljub, ampak mora tudi pogumno in veselo pričati o tem, kar verujemo in upamo, Bogu mora slavo in čast dajati pred vsem svetom za večne dobrote, ki so nam obljubljene; ta dvojni pogoj je treba izpolnjevati do konca, to je, do smrti.

7—8. Kdor se ne vda Bogu, kadar opominja, in tako rekoč skuša, kako daleč da sega potrpljenje božje, on svoje srce zatrdi, Boga skuša in ga bridko žali. Tako so njihovi očetje zoper Boga godrnjali, ko jim je vode zmanjkalo. Prim. II. Mojz. 17, 7 in IV. Mojz. 20, 1—13, pa V. Mojz. 33, 8.

9. Skoraj na vsaki postaji svojega štiridesetletnega potovanja po puščavi so se Izraelci Bogu upirali in dvomili o njegovih obljubah, on pa jih je čudežno hranil in napajal ter varoval uporne nehvaležnike.

10—11. Kanaanska dežela, v kateri bi si naj spočili Izraelci od egiptovske sužnosti in dolgega potovanja, je bila ob enem predpoda večnega počitka pri Bogu, kjer ne bo nobenega trpljenja več.

11. kakor sem prisegel v jezi svoji: Ne pojdejo v pokoj moj!

12. Pazite bratje, da ne bo v katerem izmed vas hudobno neverno srce, odstopiti od živega Boga;

13. marveč opominjajte se sami vsak dan, dokler se še »danes« glasi, da ne otrpne kdo izmed vas po zvijači greha.

14. Deležni smo namreč postali Kristusa, če le začetek njegovega stanja do konca krepko obdržimo,

15. dokler se glasi: Danes, ko ste čuli njegov glas, nikarte zarditi svojih src, kakor v oni bridkosti.

16. Nekateri namreč so čuli in žalili; pa ne vsi, ki so potovali iz Egipta z Mojzesom.

17. Katerim pa je bil nasprotnik štirideset let? Ali ne tistim, ki so grešili, katerih telesa so položena v puščavi? (IV. Mojz. 14, 37).

18. Katerim se je pa zarotil, da ne pridejo v njegov pokoj, če ne tistim, ki so bili neverni?

19. In vidimo, da niso mogli vstopiti zavoljo nevere.

12. Nevera je plod in kazen nepokorščine do Boga; kdor se je od Boga ločil po grešnem življenju, ga bo o priliki tudi z besedo zatajil, ko bi bilo treba vero očitno spoznati.

13. »Danes« je naš čas, od one dobe, ko smo Boga spoznali, pa do smrtne ure; potem pa pride noč, v kateri ne moremo več delati. Jan. 9, 4.

14. Po veri in po sv. krstu smo združeni z Jezusom od začetka, tako, da je on v nas, in mi v njem; to stanje se mora trdno ohraniti do smrtne ure.

15. Oni, ki so v puščavi Boga skušali in bridko žalili s trdosrčnostjo svojo, so bili po Bogu iz Egipta rešeni in so prehodili Rdeče morje in bili priča čudežev božjih, pa so se vendar pogubili. Mi se pa moramo odločiti sedaj, danes, ali za Boga, ali pa za trdovratnost, ki vodi v pogubljenje, ne pa v deželo večnega počitka, v nebeški Kanaan.

16. Najenostavnejše razložimo stvar tako, kakor se v Vulgati besede same na sebi glasijo: Nekateri so bili čudežno iz Egipta rešeni, in so gledali in čuli čudeže božje, pa so vendar Bogu kljubovali; zato jih je pa zavrzel. Glejte, da ne postanete njim podobni!

17. Videli so čudeže božje v Egiptu in v puščavi in so vendar Bogu nasprotovali, zato jih je v teku štiridesetih let podrl vse v pesek v puščavi, vse, ki so bili pri izhodu že dvajset let stari.

18—19. Vsi, ki so prišli iz Egipta, bi bili lahko posedli obljubljeno deželo Kanaan, ko bi le bili hoteli klic božji poslušati in se dali voditi roki dobrega Očeta. Zavoljo svoje nevere in upornosti so pa morali dolgo potovati po puščavi, dokler niso njihova mrtva trupla in po peščenem svetu raztrošene koščice mlajšemu zarodu in prihodnjim vnukom označevale z vzgledom, kako ostro Bog kaznuje tiste, ki zavržejo dragoceni nebeški dar svete zveličanske vere,

Poglavje 4.

1. Bati se je torej, da kdo izmed vas, vkljub ohranjeni obljubi vhoda v njegov pokoj, ne bode sojen, da zunaj ostane.

2. Ker tudi nam je došlo naznanilo, kakor tudi onim; vendar pa jim ni koristila slišana beseda, ker ni bila združena z vero v to, kar so slišali.

3. Zakaj v pokoj pojdemo, ki smo verovali, kakor je rekel: Kakor sem prisegel v srdu svojem: Ne pojdejo v moj pokoj, dasi so dela dovršena od začetka sveta. (Ps. 94, 11.)

4. Rekel je namreč na nekem mestu o sedmem dnevu tako-le: In počival je Bog sedmi dan od vseh svojih del; (I. Mojz. 2, 2)

5. in v tem zopet: Ne pojdejo v pokoj moj.

6. Ker torej preostaje, da vstopijo nekateri vanj, in ker tisti, katerim se je prej oznanilo, niso vstopili zavoljo nevernosti;

Pogl. 4.

1. Apostol se boji, da bi kateri izmed judovskih kristjanov od sv. vere Kristusove ne odpadli; svojo skrb izreka prav rahlo in previdno ter pravi, da je že mogoče kaj takega, da kdo ostane zunaj, ki je s svetim evangelijem prejel povabilo k večnemu počitku v nebesih.
2. Tudi mi smo prejeli obljubo kakor Izraelci, katerim pa ni koristila, ker se ni zvezala ali primešala veri v to, kar se jim je veselega oznanilo. Oni so izgubili pozemeljski počitek kanaanski, mi pa smo v nevarnosti izgubiti večnega, nebeškega.
3. Če je Bog Izraelcem zavoljo njihove nevere zabranil vhod v kanaanski pokoj, tedaj nasprotno velja, da zadobimo mi, ki smo obljubo božjo verno sprejeli, obljubljeni nebeški mir in pokoj. To je tista večna sobota, ko se Bog veseli vseh svojih del, v katerih je razodel svojo moč in slavo, in na katera se torej tudi z ljubeznijo ozira in v njih sladko počiva. Tiste preobilne sreče, katero Bog imenuje svoj mir in pokoj, bodo deležne tudi njegove stvari, ki so se mu udale s svojim umom in srcem, v veri in ljubezni.
4. Bog ni počival zavoljo utrujenosti, in bil je delaven tudi takrat, ko je počival, kakor beremo v Jan. 5, 17: »Oče moj do zdaj dela in tudi jaz delam«. Bog torej ni nehal delovati, le vstvarjanje je dovršil in počival je v stvareh svojih, ker je v njih volja njegova že uresničena.
5. V tem, to je v ps. 94, 11.
6. Bog je sladek počitek pripravil onim, ki ga bodo vredni. Večerja je torej pripravljena, pa povabljeni, to je, očetje Izraelcev, je niso bili vredni, in zato je tudi zavoljo svoje nevere niso postali deležni. Kakor je pa evangelijski mož poslal svojega hlapca na ulice in mestne trge, naj povabi vdrugič gostov, ker prvi povabljeni niso hoteli priti (Luk. 14, 16—21), tako je Bog že tudi v stari zavezi za vabljenje podaljšal rok. Prebivanje v kanaanski deželi, kjer se cedi med in mleko, je bilo le predpoda pravega, večnega in božjega miru v nebeški domovini.

7. zato zopet določuje neki dan: »Danes«, v Davidu govoreč, črez toliko časa, kakor je bilo zgoraj povedano: Danes, kadar njegov glas čujete, nikarte zatrditi svojih src. (Hebr. 3, 7)

8. Ker če bi jim bil Jezus mir pripravil, bi se pozneje ne govorilo še o drugem »danes«.

9. Torej preostane sobotno praznovanje božjemu ljudstvu.

10. Kdor je namreč vstopil v pokoj njegov, tudi sam počiva od svojih del, kakor od svojih Bog.

11. Hitimo torej vstopiti v tisti počitek, da kdo po ravno istem vzgledu ne zapade nevernosti.

12. Živa je namreč beseda božja in delavna in ostrejša od dvo-reznega meča, ter sega do ločitve duše in duha, sklepov in mozga, in loči misli in želje srca.

-
7. Jozue je razdelil obljubljeno deželo med dvanajst rodov. Od one dobe pa do Davida, ki zopet opominja v imenu božjem, naj »danes« povabila božjega ne zanemarjajo, je preteklo blizu 500 let. Nemogoče je torej, da bi bil Bog po prerokih in po Davidu hotel govoriti o kanaanski deželi in njeni obilnosti ko svojem miru in obljubljenem počitku, v katerega pojdejo, ako ga bodo vredni, ker so deželo že itak davno imeli v lasti.
 8. Jozue je po svojem imenu in pa po svojem poklicu predpodoba Jezusova, ki je šele pravi Odrešenik, ki nas vodi v nebeški Kanaan, o katerem govori dolgo za Jozuetom kralj David kakor o prihodnji dobroti, ki nam je pripravljena.
 9. Praznovanje sobote naj Izraelcev ne spominja samo na sedmi dan, ko je Bog počival od vstvarjanja, ampak kaže jim naj tudi prihodnji, večni počitek pri Bogu.
 10. Bog je počival, ko je stvarjenje dovršil; tudi mi si bomo šele po dovršenem delu odpočili. Dan našega življenja je delavnik; v tej dobi moramo si prisvojiti sad odrešenja najprej sami za se, potem pa tudi drugim pri njihovem posvečevanju pomagati, kolikor naše moči dopuščajo in je našemu poklicu in stanu primerno. To je drugo vstvarjanje, ki trpi za posameznega do smrti, za ves človeški rod pa do sodnjega dne; po delu pa pride plačilo.
 11. Varujmo se posnemati slab vzgled očetov izraelskih, da ž njihovo nevero ne zapademo jezi božji.
 12. Pogubno bi bilo se ustavljati besedi božji, s katero je Vsemogočni svet vstvaril, odrešil in s katero ga bode sodil. V najpopolnejši meri velja vse to o večni Besedi Očetovi, ki je meso postala. Jan. 1, 1. Živa božja beseda, ker izhaja iz živega Boga, in oživlja, kar je mrtvega, bodisi po telesni smrti, kakor je bil mrtev Lazar (Janez 11, 43—44), bodisi po grehu: (Jan. 5, 14) »Glej ozdravljen si; nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne zgodi.« Delavna je božja beseda, in ni nikdar prazen glas, ki se brez sledu izgubi v zraku: enkrat blagoslavlja, drugokrat sodi in strašno kaznuje. Ostra je božja beseda in seže globoko; ne preiskuje samo ran, ki se na površju vidijo, am-

13. In nobena stvar ni nevidna pred njegovim pogledom; vse pa je golo in odkrito očem njegovim, kateremu smo dolžni odgovor. (Ps. 33, 16. Sir. 15, 20.)

14. Ker imamo torej velikega duhovnika, ki je prešel skozi nebesa, Jezusa, Sina božjega, držimo se izpovedi!

15. Nimamo namreč velikega duhovnika, ki bi ne mogel z nami čutiti slabosti naših, ampak skušanega v vsem enako razven greha.

16. Pristopimo torej z zaupanjem k prestolu milosti, da usmiljenje dosežemo, in milost najdemo za pravočasno pomoč.

pak sega v srce in dušo človeško, in loči v mislih in najskrivnejših željah dobro in slabo z vso natančnostjo. Sklepi in moze, torej notranje, očem prikrite osnove našega života, pomenijo le notranje, skrivnostno, duševno življenje človeško.

13. Apostol sklepa svoj opomin k stanovitnosti, ki izhaja iz bogaboječnosti, s tem, da kaže takorekoč s prstom na sodnika, ki je priča vsega našega dejanja in nehanja.

14. Veliki duhovnik je bil središče, ognjišče in vrhunec vse lepote in veličastja judovske božje službe in s svojo dragoceno obleko, z znamenji svoje visoke službe, je vzbujal pozornost vseh, kadar se je o posebno imenitnih praznikih prikazal in stopil v svetišče, kjer je nad škrinjo zaveze prebivala čast božja. Apostol opozarja Hebrejce, da imamo tudi mi svojega velikega duhovnika, ki je višji ko Mojzes in Aron in Jozue, in višji, ko vsi judovski duhovniki, ki so bili iz zaroda sinov Aronovih. Naš veliki duhovnik je Sin božji. Njegovo svetišče ni tempelj na Moriji, nego nebesa so njegov sveti šotor, v katerega je vstopil pri svojem vnebohodu in prehodil ga je vsega, dokler ni prišel do prestola Očetovega, kjer je zavzel svoje mesto na desnici njegovi.

15. Naš Srednik je kot Bog in človek povišan črez vse ter sedi na božji desnici, ob enem pa ostane tudi pri nas do konca sveta. Saj je našega rodu in njegovo srce je polno usmiljenja do nas, katerih težave in slabosti so mu znane, ne samo po njegovi vsegavednosti, ampak tudi po lastni izkušnji. Skušale so ga skrbi, obhajal ga je strah, srce mu je stiskala žalost, skušal ga je svet, skušal ga je satan, okusil je smrtne bolečine, vso revščino človeško je z nami prenašal, le one žalosti ni poznal, ki izvirajo iz hude vesti zavoljo storjenega greha; ravno zato pa more in tudi hoče biti Srednik nam revnim grešnikom, ki v njega verujemo in svoje upanje na njega stavimo.

16. Z zaupanjem gleda kristjan v večnost, ker ve, da stoluje tam v svetih nebesih na desnici neskončno svetega Očeta, ki dobro plačuje in hudo kaznuje, naš brat po krvi, ki naše bolečine z nami čuti in z nami ima usmiljenje, in nam in vsem stvarjem vse potrebno deli, posebno pa grešnikom mir vesti in skušanim o pravem času potrebno pomoč. Jezus na desnici Očetovi je milost, združena s svetostjo in pravičnostjo božjo, in nam oznanjuje, da kdor pri božjem prestolu usmiljenja in pomoči išče, tudi dobi, česar prosi, zakaj prestol božji je prestol milosti.

Poglavje 5.

1. Vsak veliki duhovnik namreč izmed ljudi vzet, je za ljudi postavljen v tem, kar je božjega, da prinaša darove in opravlja daritve za grehe,

2. ki more sočutje imeti z onimi, ki so nevedni in blodijo; ker je tudi on obdan s slabostjo,

3. in zato mora kakor za ljudstvo tako tudi za samega sebe darovati za grehe.

4. In nihče si ne jemlje časti, ampak kogar Bog kliče, kakor Arona. (II. Mojz. 28, 1. II. Kron. 26, 18).

5. Tako tudi Kristus ni samega sebe poveličal, da je postal veliki duhovnik, ampak kateri mu je govoril: Moj Sin si ti; jaz sem te danes rodil. (Ps. 2, 7.)

6. Kakor tudi na drugem mestu pravi: Ti si duhovnik na veke po redu Melhizedekovem. (Ps. 109, 4.)

Pogl. 5.

1. Duhovnik, ki naj posreduje med pravičnim Bogom in med grešnim rodom človeškim, mora biti iz človeškega rodu, tako da je človeški rod tudi njegov rod po krvi in po volji. Ali nikdo se ne more za tako spravo Bogu vsiljevati, ampak Bog sam izvoli onega, ki mu je prijeten srednik. Jezus je v resnici bil iz človeškega rodu rojen, pa tudi od Boga za srednika izvoljen, kar apostol pozneje dokaže. Takega srednika je bilo človeku treba, ker je v raji Bogu odrekel prostovoljno daritev svoje pokorščine. Zanaprej se človek prestolu božjemu ni mogel bližati brez srednika. Za to je Bog odločil razne nekrvave darove in pa krvave živalske daritve, ki so Izraelcem pred oči stavile prihodnjega pravega srednika Jezusa, ki je Jagnje božje, katero odjemlje grehe vsega sveta.

2. Sin božji je kot naš srednik sprejel človeško meso in ž njim tudi bridkosti in težave človeške in pa človeški dolg in vse to, kar je Oče od njega terjal za povračilo, je Jezus prostovoljno daroval z veselim srcem. Zato je Boga za nas prosil in opravil je pravno daritev na križu. V sv. pismu se večkrat greh prizanesljivo imenuje zmota in blodnja, in teh izrazov se je tukaj tudi apostol poslužil zato, da pot pripravi usmiljenju božjemu, ki nam hoče na pomoč priti.

3. Bog je rekel Aronu: Pristopi k oltarju in daruj za svoj greh. Daruj žgavno daritev in prosi odpuščenja za sebe in za narod. III. Mojz. 9, 7. Terjatev postave se pri velikem duhovniku Jezusu strinja ž njegovo lastno, notranjo voljo, ki hrepeni po zadoščenju, katero hoče Bogu v spravo ponuditi.

4. Bog je odločil, da naj "opravljajo" duhovsko službo Aron in pa zaradi njegov, in pristavil je, da bode moral umreti, če bi se kdo drugi vrnil v sveto opravilo.

5. Kristus se kot človek nikakor ni sam polastil duhovske časti, ampak Bog ga je postavil za duhovnika, ki naj opravlja molitve in daritve.

6. Kako da se Melhizedekovo duhovstvo po svojem začetku in delovanju loči od Aronovega, o tem se razpravlja v 7. poglavju. Že tukaj pa

7. Kateri je v dneh svojega mesa prošnje in molitve z močnim vpitjem in s solzami daroval njemu, ki bi ga mogel rešiti od smrti, in je bil uslišan po spoštljivosti;

8. in sicer, ko je bil Sin božji, učil se je iz tega, kar je trpel, pokorščine;

9. in dovršen je postal vsem, ki so njemu pokorni, začetek večnega zveličanja,

10. imenovan od Boga veliki duhovnik po redu Melhizedekovem.

11. O tem nam je veliko govoriti in težko bode dopovedati, ker ste slabotni postali za poslušanje.

dokazuje, da je Jezus Kristus sveto opravilo velikega duhovnika, katero mu je Oče naložil, sprejel radovoljno in pa dejansko, in da je po svoji za vsako trpljenje občutljivi, ker tudi človeški naravi po Očetovi volji vse poskusil, in da je postal tako za vse, ki v njega verujejo, začetnik večnega zveličanja.

7. Dnevi mesa so za Kristusa dnevi, v katerih je med nami bival ko za trpljenje sposoben služabnik. Molil je pa Jezus za nas posebno na Oljski gori in pa na sv. križu, ko je klical: Oče, odpusti jim, ker ne vedo, kaj delajo! Bog Oče je molitev svojega Sina tem rajši uslišal, kolikor bolj se je prošnjik prostovoljno ponižal.

8. Sv. Lukež nam je popisal vse življenje in delovanje Jezusovo od dvanajstega do tridesetega leta samo s tremi besedami: »Bil je pokoren«, namreč Mariji Devici in sv. Jožefu. Njemu se pač ni bilo treba šele pokorščine učiti. Ker je pa bil Jezus Sin božji, je imel pravico do tega, da bi si nikoli ne skušal take pokorščine, ki je s trpljenjem zvezana. In vendar je moral Jezus po sklepu previdnosti božje v svoji človeški naravi trpljenje občutiti in »učil se je iz tega, kar je trpel« tiste bridke pokorščine, ki se je odpovedala vsej svoji lastni volji in je nasprotno voljno sprejela vse tiste bolečine, ki si jih večjih nikdo misliti ne more.

9. Bog je terjal od svojega Sina, od Besede, ki je meso postala, pokorščino, bridko pokorščino; Jezus je pa dopolnil vse in je bil pokoren do smrti na križu. Sv. Janez piše, da je pil Jezus od tiste kisle pijače, ki so mu jo na gobi ponudili, potem pa evangelist pristavlja: »In je rekel: Dovršeno je. In ko je glavo nagnil, je izdihnil dušo« Jan. 19, 30. S tem je dosegel za sebe kraljestvo časti na desnici Očetovi, in so mu podložne vse stvari v nebesih in na zemlji, nam pa je postal začetnik večnega zveličanja, če smo po pokorščini ž njim zedinjeni; tako je v resnici veliki duhovnik po redu Melhizedekovem.

10. Zdaj bi apostol rad spregovoril o skrivnosti duhovske službe Jezusove; predmet sam na sebi je težaven za človeški razum, in posebno težavno je ga povoljno razlagati jeruzalemskim kristjanom, ki so s svojo omahljivostjo pokazali, kako nezreli da so za višje nauke.

11. O Kristusovi duhovski službi na sv. križu in pa pri nekrvavi daritvi sv. maše ne more človeški jezik tako primerno govoriti, da bi vsem skrivnostim prišel do dna in jih tako razložil, da bi bilo vsem vse

12. Ko bi namreč morali biti učitelji z ozirom na čas, zopet potrebujete sami pouka o začetnih prvinah besede božje; in postali ste potrebni mleka, ne pa trdne hrane.

13. Vsakdo namreč, ki je deležen mleka, je nevešč v besedi pravice, ker je otrok.

14. Popolnim pa gre trdna hrana, njim, ki imajo po vaji izkušene čute za razločitev dobrega in slabega.

Poglavje 6.

1. Zavaljo tega opustimo začetno besedo Kristusovo, ter preidimo k popolnejšemu, tako da ne polagamo zopet temelja s pokoro od mrtvih del in z vero v Boga,

2. z naukom o krstih in polaganju rok in vstajenju mrtvih in večne sodbe.

jasno, kar svete skrivnosti tajnega v sebi hranijo. Najprej so bili o teh svetih skrivnostih poučeni jeruzalemski kristjani, ki bi naj pomagali tudi drugim, na novo spreobrnjenim, do pravega spoznanja. Ravno takega zrelega spoznanja jim pa zelo manjka. Kaj da jih je zmotilo, o tem govori apostol v sledečem poglavju.

12. Od prvih Binkošti do l. 63 (64), v katerem je apostol Hebrejcem pisal, je že preteklo 30 let, in smelo bi se torej pričakovati, da je seme božje besede med tem v njih poglajlo trdne korenine in da že tudi obilno rodi; prva in najstarejša krščanska občina bi naj tudi bila prva v krščanskem spoznanju in modrosti, ki dozoreva iz dolge skušnje; pri jeruzalemskih kristjanih je pa manjkalo obojega, globokega spoznanja in zrele skušnje. Manjka jim torej tega, kar nam starce častiljive dela: skušene modrosti; manjka jim pa tudi one otroške nedolžnosti in prostosti, ki mladež ljubeznivo in za pouk tako pripravno dela.

13. Beseda pravice je krščanstvo po svoji verski strani, ki nam kaže pravega Boga in nas prav poučuje o njegovih lastnostih in delovanju njegovem. Beseda pravice je pa sv. krščanska vera tudi v tem oziru, da nam naklanja milost božjo, tako da postanemo iz grešnikov pravični kristjani, ki imajo tudi vsled tega pravico do nebes. Kdor vsega tega ni spoznal in ne premislil in ni poskusil, kako sladek je mir vesti in kako človeka ljubezen božja osrečuje, on je otrok in ni sposoben za skrivnosti svete krščanske vere.

14. V pismu na Filipljane (1, 9) opominja apostol verne kristjane, naj v spoznanju rastejo. Po molitvi, premišljevanju in zatajevanju svoje poželjivosti se človek prepriča o resničnosti svete vere Kristusove.

Poglavje 6.

1—2. Apostol neče zopet govoriti o začetnih naukih, ki morajo pri spreobračanju h krščanski veri prvi priti na vrsto, ampak hoče jim govoriti tudi o velikem duhovniku Kristusu in o njegovi daritvi, katerih naukov začetniki ne morejo razumeti, dokler se jim prvotni, temeljni nauki niso razložili. Apostol govori »o krstih«, ker se je moral Kri-

3. In to storimo, če Bog pripusti.
4. Nemogoče je namreč, da bi se tisti, ki so enkrat bili razsvitljeni, in so okusili tudi dar nebeški, in so postali deležni svetega Duha (Mat. 12, 45. Hebr. 10, 26, II. Pet. 2, 20.)
5. ter so tudi okusili dobro božjo besedo, in moči prihodnjega veka,
6. pa so odpadli, zopet se ponoviti za pokoro, ki znovič križajo sami sebi Sinu božjega, in ga imajo v zasramovanje.
7. Zemlja namreč, ki pije mnogokrat nad njo prihajajoči dež, in rodi primerno zelenje njim, ki jo obdelujejo, dobi blagoslov od Boga.

stusov krst natančno določiti nasproti krstu Janezovemu in nasproti onemu krstu, s katerim so čistili Izraelci k njim prehajajoče nevernike.

3. Apostol hoče govoriti o visokih skrivnostih, ako Bog hoče, kateremu se izroča v vseh rečeh.
- 4—6. Apostol svari pred nevarnostjo pretečega odpada one, ki so milost božjo dosegli in so okusili vso srečo svete vere Kristusove. Razsvitljeni smo bili od Kristusa, ki je luč sveta (Efež. 5, 14), »enkrat«, to je čisto posebno razsvitljeni po sv. krstu, ki se nam more samo enkrat podeliti. Poučevanje o osnovnih resnicah svete krščanske vere in pa milost zakramenta rešita človeka iz temne noči nevere in greha in mu odkrijeta svitlobo luči svetega evangelija. Sv. birma nas pa potrdi v ljubezni Jezusovi, tako da živi Kristus v nas, mi pa v njem. »Dobra božja beseda« pomenja v svetopisemskem jeziku starega zakona obljubo Gospodovo (Caharija 1, 13), ki se bo izpolnila o svojem času. (Prim. Jerem. 33, 14.) Kar so v starem zakonu veselo pričakovali, tega smo se mi v cerkvi Jezusovi srečno učakali, ker se nam tukaj vidljive kažejo moči prihodnjega veka, ki ga še ne vidimo. (I. Kor. 12, 10. Gal. 3, 5.) Komur se je veliko dalo, od njega se bode tudi veliko terjalo. Kdor pa ne samo pričakovanega dobrega sadu ne rodi, ampak se Kristusu naravnoč izneveri, in se zopet oklene svojih paganskih malikov, ali pa Boga popolnoma pozabi in se Bogu odtuji (Efež. 4, 18), se tako hudo zoper Boga pregreši, da apostol ni odbral nobene druge besede v zaznamovanje strahote takega greha, marveč je rekel, da takšen človek Kristusa znovega križa in ga zaničljivo zametuje, kakor so Judje kričali: »Proč z Jezusom, križaj ga, Barabo nam pa izpusti!« Kdor Jezusa zdaj zavrže, ko je sam v svojem življenju okusil vso sladkobo in resničnost njegovega nauka, o njem ne moremo reči, da je manj grešil, ko Judje, ki so Jezusa na križ spravili. To je že res, da so Judje presveto kri Jezusovo v resnici prelili, da pa sedaj grešnik tega ne more storiti, ker svojega Odrešenika, sedečega na desnici Očetovi, ne doseže, ali hudobno voljo pa ima in v svoji volji Jezusa v blato tepta in s prestola paha, ker mu posveten dobiček ali sramoten zavžitek več velja, ko vse obljube Zveličarjeve. Apostol je mogel s Hebrejci tem ostreje govoriti, ker so se med njimi še vedno tisti čudeži ponavljali, ki so se pričeli o prihodu tolažnika sv. Duha, ker je Bog hotel ravno ž njimi prve kristjane v njihovem prepričanju potrditi, Jude in nevernike pa v naročje sv. cerkve privabiti.

8. Katera pa rodi trnje in oset, je zavržena in prekletstvu blizu in njen konec je požiganje.

9. Upamo pa od vas, preljubljeni, kar je boljše in bližje zveličanju, dasiravno tako govorimo.

10. Ni namreč krivičen Bog, da bi pozabil vaše delo, in ljubezen, katero ste pokazali v njegovem imenu, ki ste postregli svetim, in strežete.

11. Želimo pa, da naj vsak izmed vas ravno tisto skrb kaže v izpolnitev upanja do konca,

12. da ne postanete leni, ampak posnemovalci onih, ki bodo po veri in potrpežljivosti podedovali obljube.

13. Bog je namreč Abrahamu obljubo deleč prisegel, ker nikogar višjega ni imel, pri katerem bi prisegel, sam pri sebi,

14. govoreč: Da, z blagoslovom te bodem blagoslovil in množeč te bodem množil. (I. Mojz. 22, 16.)

15. In tako potrpežljivo čakajoč, je dosegel obljubo.

16. Ljudje namreč pri višjem od sebe prisegajo; in konec vsega njihovega prepira v potrjenje je prisega.

7—8. Kar je rahel dež za žejno zemljo, to je milost božja za srce človeško. Po obilni žetvi gospodar svojo njivo še z večjim veseljem obdeluje, ker se mu delo izplača. Če pa na njivi namesto rumene pšenice priraste bodeče trnje, ki nas spominja prvega greha in njegove kazni, tedaj ne bo vesele žetve, ampak požgal bode gospodar svojo njivo, da trnje iz nje iztrebi. Preteči ogenj je ogenj peklenški, za Jude posebej še pa požar, ki bode pokončal mesto jeruzalemsko in prekrasno svetišče njegovo.

9. Mogoče je seveda, da odpade tudi kateri izmed tistih, ki so obilno z božjo milostjo obdarovani, in konec takega bo strašen, ali apostol se tolaži s tem, da bodo njegovi ljubi otroci ostali stanovitni.

10. Tamošnji kristjani so bili sami ubogi, so pa še ubožnejšim radi pomagali po svojih močeh, in so si s tem zaslužili večno povračilo, ker so svoja dela združevali z zasluženjem Kristusovim.

12. Vulgata meri na dober vzgled takrat živčih vernikov, ki so se pred drugimi odlikovali po živi veri; grški izvirnik pa se ozira sploh na vse one junake, katerih vera je bila v skušnjavah sijajno potrjena.

14. Slovesen način obljube naj pripomaga k stanovitnosti Abrahamove trdne vere.

15. V 75. letu mu je došla prvokrat obljuba, izpolnila se mu je pa šele, ko je bil 100 let star, in sicer je dočakal samo rojstvo Izakovo, ni pa videl mnogoštevilnega zaroda, niti Onega, po katerem ima priti mir božji vsem ljudem. Ker je pa doživel prvi del obljube, je veselo pričakoval tudi vse drugo, kar se je imelo izpolniti šele pozneje.

16—20. Ljudje se sklicujejo pri svojih prepirih v potrdilo resnice na Boga, vsevednega in pravičnega. Bogu je takšna prisega nemogoča, ker ni višjega od njega, pa tudi nepotrebna je, ker njegova Abrahamu na gori Moriji storjena obljuba je popolnoma zadostovala. Bog je pa

17. V čemur je Bog, hoteč obilnejše pokazati dedičem obljube, stanovitnost svojega namena posredoval s prisego,

18. naj bi po dveh nepremakljivih stvareh, v katerih je Bogu nemogoče lagati, imeli najkrepkejšo tolažbo, ki smo pribežali oprijemat se ponujenega upanja,

19. katero imamo kot varno in krepko sidro duše, ki sega do notranjosti zaveze,

20. kamor je kot predhodnik za nas vstopil Jezus, po redu Melhizedekovem veliki duhovnik postavljen na veke.

Poglavje 7.

1. Ta Melhizedek namreč, kralj Salemski, duhovnik Boga najvišjega, ki je proti prišel Abrahamu, vračajočemu se od poboja kraljev, in ga blagoslovil, (I. Mojz. 14, 18)

2. kateremu je tudi desetino od vsega podelil Abraham, najprej se tolmači kralj pravice, potem pa kralj Salemski, kar je kralj miru,

3. brez očeta, brez matere, brez rodovine, niti začetka dni imajoč, niti konca življenja, prisposodbljen pa Sinu božjemu, ostane duhovnik na veke.

4. Glejte pa, kolik je ta, kateremu je desetino dal od najboljšega Abraham očak.

vendar svojo obljubo še po načinu prisege slovesno potrdil, naj bi to dvoje, obljuba in prisega, nas, ki smo dediči Abrahamovega upanja, potrdilo v tolažbi, ki jo nahajamo v Jezusu, svojem Odrešeniku. V ladjo butajo viharji in valovi, nas pa nadlegujejo skušnjave; ladja se opira na sidro, ki se spusti v globočino morja, mi pa se oprijemljemo s krščanskim zaupanjem Jezusa, ki je pri vnebohođu splaval v svetišče nebeško, katerega predpodoba je bilo za zavezo se nahajajoče svetišče Mojzesovega šotora.

Pogl. 7.

1—3. V 6. pogl. 20. v. je omenil duhovstva »po redu Melkizedekovem«, tukaj pa začne govoriti o njem kot zgodovinski prikazni. Iz Abrahamu izvira po Leviju, sinu Jakobovem, duhovstvo starega zakona. Tukaj nam pa stopa pred oči duhovnik, ki je Abrahamu samega blagoslovil, in sprejel od njega desetino vsega plena, v znamenje, da je vse Bogu posvečeno. Po svojih imenih, kralj pravice in knez miru, pomenja onega, ki nas je z Očetom spravil: Melhizedek brez očeta in matere; Jezus kot Bog nima matere, kot človek pa ne očeta. Pri Melhizedeku se ne omenja niti začetek niti konec, kar pomeni onega ki nima začetka in tudi konca ne bode imel. Melhizedeka šele zdaj prav razumemo, ko smo spoznali Jezusa, po njem predpodobljenega.

4—5. Leviti imajo oblast zarod Abrahamov desetiniti. Niso pa bili vsi leviti duhovniki, ampak samo zarod Aronov, in ti so imeli pravico desetino levitov desetiniti. Vsi skupaj so pa nižji kot Melhizedek, kateremu je očak Abraham desetino podal kot višjemu od sebe.

5. In oni izmed Levijevih sinov, ki prejemajo duhovstvo, imajo naročilo, desetino jemati od naroda po postavi, to je, od svojih bratov, dasiravno so tudi oni izšli iz ledja Abrahamovega. (V. Mojz. 18, 3. Joz. 14, 4.)

6. Katerega rod pa jim ni bil prištet, je vzel desetino od Abrahama in je blagoslovil njega, ki je imel obljubo.

7. Brez vsega ugovora pa se deli blagoslov manjšemu od boljšega.

8. In sicer jemljejo tukaj desetino umrljivi ljudje; tam se pa spričuje, da živi.

9. In (bodi tako rečeno) po Abrahamu je bil tudi Levi, ki je desetino prejel, desetinjen;

10. bil je že namreč v ledju očetovem, ko mu je proti prišel Melhizedek.

11. Če je torej dopolnjenje bilo po duhovstvu Levijevem (narod je namreč pod njim postavu prejel), kaj je še pa treba bilo, da po redu Melhizedekovem še drug duhovnik vstane, in se po redu Arovnovem ne imenuje?

12. Če se namreč prenese duhovstvo, je treba, da se prenese tudi postava.

13. O katerem se namreč to govori, on je drugega roda, iz katerega nikdo ni stregel oltarju.

14. Očitno je namreč, da je naš Gospod iz Juda rojen, pri katerem rodu ni Mojzes nič govoril o duhovnikih.

15. In še bolj očitno je, če po predpodobi Melhizedekovi vstane drug duhovnik,

16. ki ni postavljen po zakonu mesenega naročila, ampak vsled oblasti življenja neminljivega.

6—8. Melhizedek svoje desetinske pravice ni prejel od postave, po Mojzemu levitom dane, ampak od Najvišjega; zato je tudi on Abrahama blagoslovil kot višji nižjega, po katerem se naj razlije blagoslov Mesijev črez vse narode. Levitske pravice so prehajale po smrti očetovi na sina; pri Melhizedeku, predpodobi Mesijevi, se pa ne omenja niti rojstvo niti smrt, nego samo, da je živ; tudi Kristus, naš veliki duhovnik, živi na veke.

9—13. V svojem pradedu se je Levi poklonil Melhizedeku. Da ima Levijevo duhovstvo le začasno veljavo, je razvidno iz tega, da je napovedan še drug duhovnik, po Melhizedekovem redu. Če pa mine duhovstvo Levijevo, miniti mora tudi postava, ob času Levijevem po Mojzemu dana, ker se postava mora ravnati po duhovstvu. Da Mojzesova postava nima veljave za prihodnjega duhovnika, je očitno že v tem, da ne izhaja iz rodu Levijevega.

14—16. Levijevi duhovniki so dobivali svojo oblast po svojem mesenem rojstvu in po odmiranju roditeljev, Jezus jo pa ima po božji naredbi, in duhovske službe njegove ne bode konec.

17. Pričuje se namreč: Ker ti si duhovnik na veke po redu Melhizedekovem. (Ps. 109, 4.)

18. Preklicuje se pa prejšnje naročilo zavoljo slabosti svoje in nekoristi;

19. ničesar namreč ni do popolnosti dognala postava, uvaja se pa boljše upanje, po katerem se bližamo Bogu.

20. In v kolikor se ne godi brez prisege (sicer so drugi brez prisege postali duhovniki;

21. ta-le pa s prisego po tistem, ki je rekel: Prisegel je Gospod in se ne bode kesal: ti si duhovnik na veke): (Ps. 109, 4.)

22. toliko boljše zaveze porok je postal Jezus.

23. In sicer je onih mnogo postalo duhovnikov, ker jim je smrt branila ostati;

24. ta pa, ker ostane na veke, ima večno duhovstvo.

25. Zato pa more tudi na veke zveličati po njem k Bogu pristopajoče, vedno živeč, da za nas posreduje.

26. Spodobilo se je namreč, da imamo takega duhovnika, ki je svet, nedolžen, brez madeža, odločen od grešnikov, in povišan črez nebesa;

27. kateremu ni treba vsak dan, kakor duhovnikom, prej za svoje pregreške žrtve darovati, potem pa za grehe ljudstva; to je namreč storil enkrat, samega sebe darujoč.

17—19. Kristus je dovršil, česar ni mogla Mojzesova postava, ki je bila samo predpodoba prihodnjega dopolnjenja, sama na sebi je pa bila slaba in nas ni mogla z Bogom spraviti. Le veliki duhovnik je smel, ko je daritev opravil, vstopiti v notranje svetišče, drugi pa nihče ne. Kristus nam je pa vsem odprl prosto pot v svetišče, kateri smo duhovski narod, in sicer se bližamo Bogu po daritvi našega velikega duhovnika, v katerega božje meso in presveto kri se po Melhizedeku v predpodobi darovan kruh in pa vino spreminja.

20—22. Jezus nam je porok, da postanemo po zavezi milosti tudi mi odrešenci deležni tistega veličastva, v katerem sedaj On na desnici Očetovi kraljuje, seveda, ako ne opešamo v nasledovanju njegovem.

23—24. Po Aronu je podčodoval veliko duhovstvo njegov sin, in tako je šlo dalje; Jezus svojega duhovstva ne izgubi nikdar, ampak On sam opravlja na veke duhovsko službo, in nima naslednikov, ampak le namestniki njegovi so krščanski duhovniki.

25. Jezus daruje kot duhovnik za nas svoje trpljenje, in tako posreduje, ob enem pa tudi kot Bog v edinosti z Očetom in svetim Duhom deli usmiljenje. Zato se sv. cerkev nikjer ne priporoča priprošnji Jezusovi, pač pa po njem prosi in daruje; ne samo mi na tem svetu, ampak tudi svetniki božji polagajo vsi svoje priprošnje v roke Jezusove.

26—27. Tudi leviti so se morali po marsičem odlikovati, da so smeli opravljati sveto službo. Vse te odlične lastnosti se strinjajo v Jezusu, ki je »svet«, brez vsega grešnega madeža (I. Pet. 2, 22), in opravlja

28. Postava je ljudi za duhovnike odločila, ki so slabosti podvrženi, beseda prisege pa, ki je po postavi, Sina na veke popolnega. (III. Mojz. 16, 6.)

Poglavje 8.

1. Najpoglavitnejše v tem, o čemur govorimo, je pa to: Takega imamo velikega duhovnika, ki sedi na desnici sedeža veličastva v nebesih,

2. služabnik svetišča in pravega šotora, katerega je postavil Gospod, ne pa človek.

3. Vsak duhovnik je namreč postavljen, da prinaša darove in žrtve; zato je treba, da ima tudi ta nekaj, kar naj daruje;

4. ako bi bil na zemlji, bi niti duhovnik ne bil, ker so drugi, ki naj po postavi darove prinašajo,

5. ki služijo za podobo in senco nebeških. Tako se je odgovorilo Mojzesu, ko je šotor dodeloval: Glej (pravi) stori vse po vzgledu, ki se ti je pokazal na gori. (II. Mojz. 25, 40. Dj. ap. 7, 44.)

6. Zdaj je pa tem odličnejšo službo dosegel, kolikor boljše zaveze je tudi srednik, ki je sklenjena v boljših obljubah.

7. Ker, če bi bila ona prejšnja brez pomanjkljivosti, bi se pač drugi ne iskal prostor.

svojo službo v svetih nebesih, ki so mu podložna. O prazniku velike sprave je daroval veliki duhovnik posebej za sebe in posebej za ljudstvo; šele, ko je vsakokrat opravil tako daritev, je smel vstopiti v svetišče. Jezus za sebe sploh ni potreboval pravne daritve, za nas je pa opravil pravno daritev na križu, enkrat za vselej. Tudi kot duhovnik po redu Melhizedekovem ne prinaša druge daritve, ampak daruje se pod podobami kruha in vina kot jagnje, ki je bilo na križu za nas krvavo darovano; enako posreduje Jezus tudi v nebesih za nas s tem, da svojo bridko smrt za nas Očetu daruje.

28. V ps. 109, 4 se nahaja prisega o duhovstvu Jezusovem po redu Melhizedekovem. Jezus je postal nam enak, pa brez greha in je dosegel tudi za svojo človeško naravo večno poveličanje.

Poglavje 8.

1—2. Le malo trenutkov se je mudil veliki duhovnik v najsvetejšem, ki je pomenilo sveta nebesa, kjer kraljuje večni Bog med svojimi angeli, kjer sedi zdaj na desnici božji, Jezus, naš srednik.

3—5. Kdor govori o duhovniku, mora misliti tudi na daritev; na zemlji so pa že duhovniki leviti postavljeni za opravljanje postavnih daritev. Takih daritev Jezus ni opravljal, ker so bile vse te daritve samo predpode njegove daritve.

6. Obljube stare zaveze obsegajo mirno in veselo uživanje dobrot kananske dežele, obljube nove zaveze pa uživanje nebeških dobrot.

7. Dobra je bila tudi stara zaveza, pa posvečevati in opravičevati sama po sebi ni mogla.

List Hebrejcem.

8. Grajajoč jih namreč govori: Glej, pridejo dnevi, govori Gospod, in sklenem s hišo Izraelovo in s hišo Judovo novo zavezo (Jer. 31, 31),

9. ne po zavezi, ki sem jo sklenil z očeti njihovimi tisti dan, ko sem prijel roko njihovo, da jih izpeljem iz egiptovske dežele; ker oni niso ostali v moji zavezi, sem jih tudi jaz zanemaril, govori Gospod.

10. Ker ta-le je zaveza, katero bom sklenil s hišo Izraelovo po onih dnevih, govori Gospod: Položil bodem svojo postavo v dušo njihovo, in v njihovo srce jo bom zapisal in bom njihov Bog in oni bodo moje ljudstvo;

11. in ne bodo učili vsakdo bližnjega svojega in vsakdo brata svojega, govoreč: Spoznaj Gospoda, ker vsi me bodo poznali od malega do velikega izmed njih;

12. ker bodem milostljiv hudobijam njihovim, in grehov njihovih se ne bom več spominjal.

13. Imenujoč pa novo, je staro storil prejšnje. Kar je pa zastarano in se stara, je blizu konca.

Poglavje 9.

1. Imela je sicer tudi prejšnja (zaveza) pravila bogoslužja in pozemeljsko svetišče.

2. Šotor je bil namreč pripravljen, prvi, v katerem so bili svečniki, in miza, in predloženi kruhi, in se imenuje sveto. (II. Mojz. 26, 1; 36, 8.)

8—13. »Grajajoč jih«, v. 8, to je one, ki so pripadali stari zavezi, ki so se razcepili na dvoje, v judovsko in izraelsko kraljestvo; ta razkol bode v novi zavezi izginil. Iz Egipta rešeni očaki niso ohranili zaveze po Mojzesu sklenjene; zato bode pa Bog sklenil ž njimi drugo zavezo, ki jih bode rešila sužnosti greha. Ko se bo sveti Duh čez nje razlil (Joel 3, 17), jim bo resnica postala jasna in očitna, kakor luč vzhajajočega solnca, in srce se bo za Gospoda vnelo, ker bode Bog iz njega iztrebil vso grešno hudobijo, da se tako naredi prostor sv. Duhu. Po stari zavezi se je obudila zavest, da smo polni grešnih zmot, po novi zavezi pa dosežemo jasno resnico in milost božjo. Stara zaveza je doslužila, in ker nima po prihodu Kristusovem več pravega namena in pomena, zato se je po pravici postarala in kmalu potem je bila v vojski z Rimljani pod razvalinami jeruzalemskimi pokopana.

Poglavje 9.

1. Do zdaj je razložil, koliko da je Kristus, duhovnik po Melhizedekovem redu, po pričetku svoje službe in po njenem namenu povzdignjen čez duhovstvo Levijevo. Zdaj pa prestopa na daritev, ter dokazuje, da so vse daritve stare zaveze kazale samo na Jezusa in pomenile njega, ki nas je očistil s svojo rešujočo krvjo.

2—5. Sveti šotor je bil 55 laktov dolg; dve tretjini dolgoti je zavzemalo svetišče, tretjo pa najsvetejše. Skozi prvo zaveso so hodili v

3. Za drugo zaveso pa je bil drugi šotor, ki se imenuje najsvetejše;

4. imajoč kadilnico, in škrinjo zaveze od vseh strani z zlatom preoblečeno, v kateri je bil zlat vrč z mano in palica Aronova, ki je bila pognala, in dve plošči zaveze (III. Mojz. 16, IV. Mojz. 16, III. Kralj. 8, 9, II. Kron. 5, 10),

5. in nad njo sta bila Kerubina veličastva, obsenčujoča spravišče, o čemur pa ni treba sedaj posebič govoriti.

6. Ko je bilo torej to tako urejeno, so hodili v prvi šotor vedno duhovniki opravljat daritvene službe;

7. v drugo pa enkrat v letu sam veliki duhovnik, pa ne brez krvi, katero daruje za svoje in za narodove zmote (II. Mojz. 30, 10, III. Mojz. 16, 2);

8. in tako je sveti Duh pričal, da pot k najsvetejšemu še ni očitna, dokler ima še prvi šotor obstanek.

9. Kar je prispodoba sedanjega časa, ko se darovi in žrtve pri-
našajo, ki pa z ozirom na vest ne morejo služabnika storiti popolnega, ker so samo v jedeh in pijačah,

10. in raznih umivanjih, in v mesenih naredbah do časa popravila naloženi.

11. Kristus pa, najstopivši kot veliki duhovnik prihodnjih dobrot, je šel skoz obširnejši in popolnejši šotor, ki ni po človeški roki izdelan, in ki ne spada k temu stvarstvu;

12. ne s skrivjo kozlovo ali junčevo, ampak s svojo lastno krvjo enkrat v najsvetejše, ko je večno odrešenje našel.

svetišče, skozi drugo v najsvetejše. Kadilnica pomeni ali ponvo, v kateri se je na dan velike sprave kadilo zažigalo, ali pa oltar za kadilo, ki je stal tik pred zavezo najsvetejšega. Prerok Jeremija (3, 16) nam poroča, da se je škrinja zaveze izgubila, ko je Nabuhodonozor porušil Salomonov tempel; v drugem templu je namestovala škrinjo zaveze plošča iz kamena. V vrčku se je hranila mana. Tudi dve plošči z božjimi zapovedmi sta se izgubili o Nabuhodonozorjevem času; namestili so jih pa pozneje s ponarejenima ploščama. »Veličastvo« (v. 5.) pomeni šehino, sveto meglo, čudovito znamenje božje priučnosti. Apostol neče vsega na drobno popisovati, ker so njegovi bralci, Judje, vse to itak poznali.

6—10. V svetišče so zahajali duhovniki vsak dan darovat, v najsvetejše pa je smel stopiti veliki duhovnik samo na dan velike sprave, kropeč proti spravišču kri junčevo za svoje grehe, kri kozlovo pa za grehe narodove. S tem obredom se je kazalo duhovnikom in narodu, da jim je vsem treba še le pravega Srednika, ki bi jih z Bogom spravil in pot k njemu odprl, zakaj, obredi starega zakona kaj takega niso mogli doseči.

11—12. Pod popolnejšim šotorom si mislimo najlažje nebeške prostore, katere je prehodil Jezus, ko se je o vnebohodu svojem vračal v na-

13. Če namreč kri kozlov in juncev in pepel kravin škropljen omadeževane posveti v očiščenje mesa (III. Mojz. 16, 15);

14. koliko bolj bo kri Kristusova, ki je po svetem Duhu samega sebe brezmadežnega daroval Bogu, očistila našo vest od mrtvih del, da služimo Bogu živemu? (I. Pet. 1, 19. I. Jan. 1, 7. Razod. 1, 5.)

15. In za to je nove zaveze srednik, da bi po nastopu smrti, v odrešenje tistih zadolženj, ki so bila v prejšnji zavezi, poklicani pre-jeli obljubo večne dedščine. (Gal. 3, 15.)

16. Kjer je namreč oporoka, tam je treba da nastopi smrt sporočevalčeva.

17. Oporoka pri mrtvih obvelja; sicer še pa nima veljave, dokler še živi, ki je poročal.

18. Zato tudi prva (zaveza) ni bila brez krvi posvečena.

19. Ko je namreč Mojzes vsako zapoved postave vsemu narodu prebral, vzel je kri telečjo in kozlovsko z vodo, pa rdečo volno s hisopom, in je poškrpil tudi knjigo samo in ves narod,

20. govoreč: To je kri zaveze, katero je Bog za vas naročil.

ročje Očetovo, kjer za nas posreduje, kažoč na svoje poveljane rane kot izvirke rešnje krvi, po kateri nam je došlo večno zveličanje.

13—14. Kateri so se mrliča dotaknili, so postali nečisti, in so se morali čistiti s pepelom kravinim po naročilu Mojzesovem. Tukaj se pa zadovoljno Jezus sam za naše grehe daruje, in zato je tudi sad daritve neskončno obilen, in smo po njegovi daritvi očiščeni v resnici čisti, ne samo pred ljudmi, ampak tudi pred Bogom, pred katerega sedaj z zaupanjem stopamo, da mu brez strahu zvesto služimo.

15. Bog je v I. Mojz. 17, 8 Abrahamu obljubil večno dedščino, a zarod njegov je postal po svojih grehih obljube nevreden, izvzemši Jezusa Kristusa, sinu Abrahamovega (Mat. 1, 1), ki je po svoji smrti tudi nas večne dedščine storil vredne, in nam jo je po storjeni smrti pre-pustil kot svojim bratom.

16—17. Do zdaj je govoril apostol o zavezi (διαθήκη, testamentum), katero je Bog z Abrahamom sklenil. Samo eden iz zaroda njegovega je bil vreden obljube večnih dobrot, katere je pa tudi nam, svojim bratom obljubil, da jih postanemo deležni po smrti njegovi. Za to pa ima beseda διαθήκη v tej vrsti drug pomen, ker pomenja naročilo, ki dobi svojo veljavo šele po smrti naročevalca, in zato tudi mi namesto prejšnje »zaveze« rabimo primerno »oporoko«.

18—20. Dasiravno prva zaveza ni bila oporoka, ker ni nastopila takrat smrt Gospodova, ki nam je obljubil dati večne dobrrote, vendar se je tudi tam kri prelivala, ker bi naj smrt darovane živine pomenila prihodnjo pravno daritev Odrešenikovo. V III. Mojz. 16, 6 se o tej daritvi ne poroča tako nadrobno ko tukaj, kjer je apostol zajel iz ustnega izročila, ki se omenja tudi v starinah Jožefa Flavija III. 8. Voda bi naj zabranila, da bi se kri preveč ne zgostila. Rdeča volna pomeni krvavo Jagnje božje. Z volno in hisopom je Mojzes kri po knjigi in po narodu škropil. Z besedami: »To je kri . . .« je hotel

21. Tudi šotor in vse posode bogoslužja je istotako s krvjo poškopil.

22. In blizu vse se po postavi s krvjo očiščuje; in brez prelivanja krvi ni odpuščenja.

23. Treba je torej, da se pač podobe nebeških reči tako posvečujejo, z boljšimi daritvami od teh pa same nebeške reči.

24. Jezus namreč ni vstopil v svetišče z rokami postavljeno, ki bi bilo podoba resničnega, ampak v sama nebesa, da se prikaže za nas obličju božjemu,

25. in ne zato, da bi večkrat daroval samega sebe, kakor veliki duhovnik vstopa vsako leto s tujo krvjo,

26. sicer bi bil moral trpeti dostikrat od začetka sveta; zdaj se je pa enkrat na koncu vekov prikazal, da ukonča greh z daritvijo svojo.

27. In kakor je odločeno, da človek enkrat umrje, potem pa je sodba,

28. tako je bil Kristus tudi enkrat darovan, da zajme grehe mnogih, drugokrat se bode pa prikazal brez greha v zveličanje onih, ki ga pričakujejo. (Rim. 5, 9. I. Petr. 3, 18.)

Poglavje 10.

1. Ker ima postava le senco prihodnjih dobrot, ne pa samo podobno stvari, ne more po ravno tistih vsakoletnih daritvah, katere brez nehanja opravljajo, pristopajočih storiti popolnih;

apostol opomniti na podobne besede Jezusove, ki jih je govoril pri zadnji večerji.

21—22. Za očiščevanja se je rabila sicer tudi voda (II. Mojz. 19, 10) in tudi ogenj je v ta namen služil (III. Mojz. 16, 28); za spravo z Bogom je pa bilo treba krvi, ki je bila predpodoba krvavih kapljic, ki so rosile iz sv. križa.

23. Šotor je bil kot sedež božji svet, in za to je bilo treba onim, ki so se mu bližali, da se posvetijo s krvjo živalskih daritev, in tako se je posvečeval šotor, predpodoba sv. nebes. Da se nam odpro vrata nebeška, nam treba one krvi, katero je pomenila kri živalskih daritev, treba da nas porosi rešnja kri Zveličarjeva.

24—28. Kristus, ki je središče vse človeške zgodovine, je trpel za nas vse, in je z enkratno daritvijo svojo zadostil za vse grehe, ki so se storili pred njim, in se bodo storili še po njegovi smrti. Zdaj pa Jezus Očetu kaže svoje rane, in tako je naš Srednik, ne pa, da bi tolikokrat na križu trpel, kot je število grehov veliko. Na križu je Jezus naše grehe nosil in se je za nje pokoril. Ko pa zopet pride na koncu sveta k sodbi, tedaj se bo prikazal v svojem veličastvu. Dasiravno se po pravici besede o sodbi po smrti obračajo tudi na posebno sodbo, je vendar očitno, da merijo bolj na poslednjo sodbo.

2. sicer bi bilo darovanje nehalo, ker bi služéči ne imeli več nobene grešne zavesti, ko so bili enkrat očiščeni;

3. pri njih se pa vsako leto obuja grešna zavest.

4. Nemogoče je namreč, da bi se po krvi juncev in kozlov odvezemali grehi.

5. Zato govori stopajoč v svet: Žrtve in daru nisi maral, pa telo si mi pripravil (Ps. 39, 7);

6. celotne žgavne daritve ti niso bile po volji.

7. Tedaj sem rekel: Glej pridem; v začetku knjige je pisano o meni, da storim, Bog, voljo tvojo. (Ps. 39, 8.)

8. Zgoraj govori: Ker nisi maral žrtev in daritev in žgavnih darov, in ker ti ne ugaja, kar se po postavi daruje;

9. tedaj sem rekel: Glej pridem, da storim, Bog, voljo tvojo. Tako prvo odpravlja, da postavi drugo.

10. V tej volji smo posvečeni enkrat za vselej po darovanju telesa Jezusa Kristusa.

11. In sicer stoji vsak duhovnik vsak dan službo opravljajoč, in pogosto ravno tiste daritve prinašajoč, ki nikoli ne morejo greha odvezeti.

12. Ta je pa eno žrtev za grehe daroval in sedi zdaj na veke na desnici božji,

13. dalje čakajoč, da se položijo sovražniki njegovi kot podnožje njegovih nog. (Ps. 109, 2; I. Kor. 15, 25.)

14. Z eno daritvijo je dovršil na veke posvečene.

Poglavje 10.

1—3. Kakor enkratna daritev Kristusova popolnoma zadostuje za vse ljudi vseh časov, ravno tako je iz obredov dneva velike sprave samih razvidno, da nimajo pravne moči v sebi, ker bi jih sicer ne bilo treba vsako leto ponavljati brez ozira na to, da so že bili grešniki prej enkrat po živalski daritvi z Bogom spravljani.

4. Daritve so podeljevale samo postavno čistost in odpravliale nasprotje, v katero je prišel grešnik z občino izvoljencev božjih, in pa kazale so na prihodnjega Odrešenika.

5. Hebr. izvirnik ima namesto septuagintinega izraza »telo si mi pripravil« drugega, ki pomenja samo pokorščino: »Ušesa si mi pripravil«.

6—7. Jezus je torej govoril iz ust Davidovih; knjiga, katero omenja, je pač sploh vsa postava Mojzesova, ki je bila predpoda Jezusova.

8—10. »V tej volji«, to je v volji Očetovi, ki nas je hotel rešiti po smrti Sinovi.

11—13. Grški izvirnik govori o daritvi velikega duhovnika; on je le malo v templju postal, v znamenje, da njegova služba v kratkem mine. Jezus pa sedi na desnici Očetovi in je priča boja med hudobneži in pa sv. cerkvijo, katero podpira in vodi h konečni zmagi.

14—18. Posvečene, to je, v posvečenje izvoljene. Posvečeni smo po daritvi na križu; sad one daritve se nam deli po nekrvavi daritvi od

15. Spričuje nam pa tudi sv. Duh. Ko je namreč rekel:
16. Ta-le je pa zaveza, katero bom sklenil z njimi po onih dnevih, govori Gospod: Položil bom postavo svojo v njihova srca in zapisal jo bom v njihovo dušo (Jer. 31, 33. Hebr. 8, 8);
17. in grehov njihovih in krivic se ne bom spominjal več.
18. Kjer se pa ti odpuščajo, tam ni več daritve za greh.
19. Imamo torej, bratje, upanje vstopiti v svetišče po krvi Kristusovi,
20. po poti, katero nam je kot novo posvetil in pa kot živo, po zavesi, to je, po svojem mesu,
21. in pa velikega duhovnika (imamo) čez hišo Gospodovo;
22. zato vstopimo z resničnim srcem v popolni veri, poplahnjeni v srcu od grešne vesti in oprani po svojem životu s čisto vodo,
23. in držimo se neomahljivega spoznanja upanja našega (ker je zvest, kateri je obljubil),
24. in ozirajmo se drug na drugega v spodbujajoč ljubezni, in dobrih del,
25. in ne zapuščajmo zbora svojega, kakor je pri nekaterih navada, ampak tolažimo se, tembolj, kolikor očitnejše se dan približuje.
26. Če radovoljno grešimo, potem, ko smo resnico spoznali, tedaj nam ne ostane več nobena žrtev za grehe (Hebr. 6, 4),
27. pač pa neko strašno pričakovanje sodbe in ognjena sila, ki bode nasprotnike povžila.
28. Če je kdo prelomil postavo Mojzesovo, je brez usmiljenja vsled spričevanja dveh ali treh prič umrl (V. Mojz. 17, 6; Mat. 18, 6. Jan. 8, 17. II. Kor. 13, 1);

Jezusa prvič opravljeni in apostolom naročeni, s tem, da Jezus skrivnostno pa resnično pod podobami kruha in vina med nas stopa kot naš Srednik, ki sedi na desnici Očetovi.

- 19—25. Tukaj prestopa apostol od poučnega razlaganja in dokazovanja k obširnemu opominu, naj tudi spoznani resnici primerno delamo. Duhovnik stare zav. je pri vходу v najsvetejše odgrnil zaveso. Jezus nam je odprl pot v sveta nebesa s tem, da je bilo njegovo telo razmesarjeno in po smrti od duše ločeno in v grob položeno, torej odstranjeno. On sam je rekel, da je pot, resnica in življenje. Jan. 14, 6. Hiša Gospodova so sv. nebesa. Da moremo tje za Srednikom svojim priti, treba, da po živi veri svojo vest očistimo in se operemo s krstno vodo, in da se stanovitno držimo prave poti. Za to treba, da drug na drugega pazimo, da kdo iz plašljivosti ne začne opuščati navadnih bogoslužnih zborovanj krščanskih; nekateri so namreč že v resnici začeli izostajati. Dan plačila se je bližal, ker se je imela jeza božja v kratkem razliti nad jeruzalemskim mestom.
- 26—27. One, ki bi od krščanske vere odpadli, čaka ogenj pogubljenja (Iz. 36, 11), in strah pred njim jih nadleguje brez nehanja.

29. kaj mislite, koliko hujšo kazen bode zaslužil, kdor je pogazil Sinu božjega, in je imel kri zaveze za omadeževano, v kateri je bil posvečen, in je zasramoval Duha milosti.

30. Poznamo namreč njega, ki je rekel: Moja je osveta, in jaz bom povrnil. In zopet: Zakaj, sodil bode Gospod narod svoj. (V. Mojz. 32, 35. Rim. 12, 19.)

31. Strašno je priti v roke Boga živega.

32. Spomnite se pa prejšnjih dni, ko ste razsvetljeni, prestali velik boj trpljenja,

33. in ste na eni strani po zasramovanjih in preganjanjih postali v vzgled, na drugi strani pa ste postali tovariši tako živečih.

34. Imeli ste namreč sočutje z vklenjenimi, in ste rop premoženja svojega z veseljem prenesli, vedoč, da imate boljšo in obstoječo lastnino.

35. Nikarte torej izgubljati zaupanja svojega, ki ga čaka obilno plačilo.

36. Potrpežljivosti vam je namreč treba, da izpolnjujoč voljo božjo dosežete objubo.

37. Le samo mali časek še, in prišel bode, ki ima priti, in ne bo odlašal.

38. Moj pravični pa iz vere živi; če se pa umakne, ne bo ugajal duši moji. (Hab. 2, 4. Rim. 1, 17. Gal. 3, 11.)

39. Mi pa nismo sinovi umikanja v pogubljenje, ampak vere v rešitev duše.

Poglavje II.

1. Vera je pa podstat pričakovanih reči, zagotovilo nevidljivega.

2. V njej so stari dosegli spričevanje.

28—29. Kdor je v st. zav. Boga preklinjal ali postal malikovalec, ga je zadela smrtna kazen. Odpadnik nove zaveze je pa veliko hudobnejši, ker zametuje Odrešenika, katerega nam je Oče poslal, ker tepta Kristusovo rešnjo kri in se nič ne zmeni za darove sv. Duha, s katerimi je spričal resnico sv. vere.

30—39. Ko so kristjani od sinagoge in Heroda pa od cesarskih namestnikov trpeli preganjanje, tedaj se je jeruzalemska občina dobro obnesla, in je postala vredna tovaršica svetih mučenikov, drugim v lep vzgled. Da jih v potrpežljivosti potrdi, jim kaže, kako kratko vse na svetu trpi, in da se povračilo naglo bliža; naj torej nikar svojih duš ne postavljajo v nevarnost.

Poglavje 11.

1—2. Vera, ki se opira na božjo objubo, stori, da nam postanejo nebeške obljube v duhu pričujejoče, dasi jih ne vidimo; takšna vera je bila vsem pravičnim kažipot skozi življenje; gledali so v večnost, kjer nas čaka plačilo.

3. Po veri spoznamo, da so svetovi zasnovani po besedi božji, da je iz nevidnega vidno postalo. (I. Mojz. 1, 3.)

4. Po veri je Abel obilnejšo žrtev od Kajna Bogu daroval, vsled katere je tudi spričevanje dosegel, da je pravičen, ker je Bog spričevanje dal darovom njegovim, in po njej umrviši še sedaj govori. (I. Mojz. 4, 4. Mat. 23, 35.)

5. Po veri je bil Henoh prenesen, tako da ni videl smrti, in ga ni bilo najti, ker ga je prestavil Bog; pred prestavljenjem je imel namreč spričevanje, da je bil Bogu po volji. (I. Mojz. 5, 24. Sir. 44, 16.)

6. Brez vere pa je nemogoče Bogu ugoditi. Varovati namreč mora, kdor se Bogu bliža, da resnično je, in da je plačnik onim, ki ga iščejo.

7. Po veri je Noe, prejemši naročilo o tem, česar še ni videl, v skrbah pripravil ladjo v rešitev rodbine svoje, po kateri je obsodil svet, in je postal dedič tiste pravičnosti, ki iz vere izhaja. (I. Mojz. 6, 14. Sir. 44, 17.)

8. Po veri je on, ki se imenuje Abraham, bil pokoren ter je odšel v kraj, ki bi ga naj dobil v dedščino; in odšel je, ne vedoč, kam da gre. (I. Mojz. 12, 1.)

9. Po veri je prebival v deželi obljube kakor v tujini, v šotorih stanujoč z Izakom in Jakobom, sodedičema ravno tiste obljube.

10. Pričakoval je namreč podstavo imajočega mesta, katerega umetnik in stavitelj je Bog.

11. Po veri je tudi Sara nerodovitna sprejela moč ustanoviti zarod, tudi izven pravega časa starosti, ker je verovala, da je zvest, kateri je obljubil. (I. Mojz. 17, 19.)

3—4. Po živi veri je postala Abelova daritev Bogu prijetna, kar je po sv. Krizostomu Bog s tem očitno pokazal, da je poslal nad njegov dar nebeški ogenj. Abel, prvi mučenik, je svojo kri prelil, in ona kliče po božjem maščevanju ne samo za Abela, ampak za vse, ki zavoljo vere preganjanje trpijo. Kakor je apostol prej kazal na veselo bodočnost, na nebeško plačilo, tako se ozira zdaj v stari vek nazaj, in vspodbuja Hebrejce z lepimi vzgledi trdne vere zveličanih prednikov njihovih.

5—8. Dosedanji trije vzgledi so vzeti iz one dobe, ko še človeški rod ni bil razdeljen v tri panoge; z Abrahamom pa se prične vrsta verskih junakov izmed izvoljenega ljudstva.

9—10. Abraham je zadovoljno kot tujec prebival s sinom in vnukom v deželi, ki mu jo je Bog obljubil, ker je videl v lepi obljubljeni deželi le zastavo še lepše nebeške domovine, kjer edino je stanovitna sreča.

11—19. V veri sta živela Abraham in Sara, pa Izak in Jakob, in v veri so vsi ti umrli, prej ko se je pozemeljska obljuba izpolnila. To jim je pa tem manj težav prizadevalo, ker so več mislili na nebeško do-

12. Zato so se rodili iz enega, in sicer usehniškega, kakor množina zvezd na nebu, in kakor pesek, ki je na morskem obrežju, brez števila.

13. V veri so vsi ti pomrli, ko še niso dosegli obljub, gledali so jih pa od daleč ter pozdravljali in spoznavali, da so tujci in gostje na zemlji.

14. Kateri namreč tako govorijo, kažejo, da domovino iščejo.

15. Če bi pa bili imeli v mislih ono, iz katere so odšli, so imeli gotovo dosti časa se vrniti.

16. Tako si pa želijo boljše, to je, nebeške. Zato se tudi Bog ne brani njihov Bog biti imenovan; pripravil jim je namreč mesto.

17. Po veri je daroval Abraham Izaka, ko je bil skušan, in sicer je daroval edinorojenca, ki je bil obljubo prejel (I. Mojz. 22, 1. Sir. 44, 21),

18. kateremu je bilo rečeno: Ker se ti bode imenoval zarod v Izaku (I. Mojz. 21, 12. Rim. 9, 7.);

19. sodeč, da je Bog zmožen tudi od mrtvih obuditi, zavoljo česar ga je tudi v vzgled dobil.

20. Po veri je tudi za prihodnjost blagoslovil Izak Jakoba in Ezava. (I. Mojz. 27, 27 in 39.)

21. Po veri je Jakob, umirajoč, posamezne sinove Jožefove blagoslovil in se je klanjal vršiču palice njegove. (I. Mojz. 48, 15. in 47, 31.)

22. Po veri je Jožef, umirajoč, izhoda otrok Izraelovih omenil in zastran svojih kosti naročil. (I. Mojz. 50, 23.)

23. Po veri so Mojzesa po njegovem rojstvu stariši njegovi skri-vali tri mesece, ko so gledali zalega dečka, in se niso bali kraljevega ukaza. (II. Mojz. 2, 2. in 1, 17.)

24. Po veri ni hotel Mojzes, ko je dorastel, imenovan biti sin faraonove hčere (II. Mojz. 2, 11),

movino, ko na obljubljeni deželi, predpodobi kraljestva božjega nad zvezdami. Posebno živa je pa bila vera Abrahamova. Zato mu je Bog po junaško prestani skušnji edinorojenca vrnil živega in zdravega, in tako je postal Izak vzgled ali predpoda Jezusa, ki je sam svoj križ nesel na Kalvarijo, pa je zopet živ od mrtvih vstal.

20—21. Izak je pri svojem očetovskem blagoslovu govoril o prihodnjih dobrotah po Zveličarju nam obljubljenih, kakor bi se bile takrat že izpolnile. Jakob se je klanjal Jožefu, kateri je bil imenovan »Zveličar sveta« in je počastil tako Jezusa, po Jožefu predpodojenega.

22—23. Po Jožefu Flaviju (Antiq. Jud. 2, 10) so sklepali stariši Mojzesovi iz nenavadne lepote dečkove na poseben poklic njegov, in so v ta namen storili, kar je bilo v njihovih močeh, drugo so pa v trdni veri prepustili božji previdnosti.

25. in je hotel rajši z božjim ljudstvom trpeti, kakor uživati nasladnosti minljivega greha,

26. ter je višje cenil zasramovanje Kristusovo, kot egiptovske zaklade: oziral se je namreč na povračilo.

27. Po veri je zapustil Egipt in se ni zbal nevolje kraljeve; zdržal je, ker je nevidljivega tako rekoč gledal.

28. Po veri je praznoval pasho in izlivanje krvi, da bi se jih ne dotaknil, ki je prvorojence ugonabljal. (II. Mojz. 12, 21.)

29. Po veri so prešli Rdeče morje kakor po suhi zemlji, med tem ko so se Egipčani ravno to poskušajoči pogreznili. (II. Mojz. 14, 22.)

30. Po veri se je zrušilo zidovje Jeriha po sedemdnevem obhodu. (Joz. 6, 20.)

31. Po veri Rahab nečistnica ni poginila z neverniki, sprejemši mirno oglednike. (Joz. 2, 3. Jak. 2, 25.)

32. In kaj še naj rečem? Časa bi mi zmanjkalo govorečemu o Gedeonu, Baraku, Samsonu, Jefteju, Davidu, Samuelu in prerokih,

33. ki so po veri premagali kraljestva, delali pravico, dosegli obljube in zamašili žrela levom;

34. pogasili so ognjeno moč in so ubežali ostrini meča, ozdraveli so v slabosti, v vojski so pogumni postali in so rušili tabore tujcev;

35. žene so dobile po vstajenju mrlične svoje; drugi so bili natezani in niso sprejeli rešitve, da bi tem boljše vstajenje dosegli.

36. Drugi so skušali zaničevanje in bičanje, in vrh tega verige in ječe;

37. kamenjali so jih, sekali so jih in preskušali, z mečem zaklani so umirali, in hodili so okoli v kožuhih in kozjih kožah, v potrebi, v stiskah, v nadlogah;

24—26. Iz Judov je bil rojen Jezus, ki je naša glava, mi smo pa njegovo telo. Kar je kdaj kateri njegovih udov trpel, vse to zasramovanje je Jezus v svoji duši občutil, ko je krvavi pot potil.

27. Ko je Mojzes pred Faraonom bežal, ni obupal nad svojim poklicem in ni pozabil naroda svojega, ker se je vedno oziral na povsod pričujočega Boga.

28—33. V mislih ima v prvi vrsti one junake od dobe Jozuetove do Davidove, ki so obvladali obljubljeno deželo. Levu je Daniel žrelo zamašil; izmed drugih čudežev v sledečih vrstah naštetih omenimo tukaj, da plamen babilonske peči ni imel nobene moči do treh vernih tovarišev Danijelovih. Nekatere je Bog že na tem svetu čudovito rešil, vse pa v večnosti obilo naplačal.

34—35. Elija in Elizej sta obudila gostoljubnima ženama sinove; rešitve ni hotel sprejeti Eleazar. (III. Kralj. 17, 19. IV. 4, 17. II. Mak. 6, 18.)

36—40. Kateri so trpeli toliko preganjanja za pravico, so svojo moč zajemali iz žive vere in njenih večnih obljub; prihoda Odrešenikovega se pa niso ućakali, ker je Bog našo dobo za to veliko milost odločil, in

38. katerih svet ni bil vreden, blodeči po puščavah, po gorah in brlogih in pozemeljskih votlinah.

39. In vsi ti po spričevanju vere potrjeni niso prejeli obljube,

40. ker je Bog za nas nekaj boljšega oskrbel, da bi ne bili brez nas dovršeni.

Poglavje 12.

1. Zatorej, ker imamo tudi mi toliko obilico prič, odložimo vsako breme, in greh, ki okoli nas preži, in tecimo s potrpežljivostjo v naloženi nam boj (Rim. 6, 4. Efež. 4, 22, Kol. 2, 8. I. Pet. 2, 1 in 4, 2),

2. gledajoč na začetnika vere in dovrševalca Jezusa, ki je zavoljo bodočega veselja nosil križ, ne meneč se za zasramovanje, in sedi na desnici božji.

3. Pomislite na njega, ki je prenašal od grešnikov tako nasprotovanje proti sebi, da se ne utrudite, oslabljeni na dušah svojih.

4. Do zdaj se še niste do krvi ustavljali, bojevaje se zoper greh,

5. in ste pozabili tolažbe, ki govori z vami kakor s sinovi rekoč: Sin moj, ne zanemarjaj strahovanja Gospodovega, in ne delaj težav, ko te svari. (Preg. 3, 11; Raz. 3, 19.)

6. Kogar namreč Gospod ljubi, ga strahuje; biča pa vsakega sina, katerega sprejme.

7. Bodite stanovitni v pokori. Kakor sinom se nam skazuje Bog; kje je namreč sin, katerega ne strahuje oče?

8. Če ste pa prosti strahovanja, katerega so vsi postali deležni, tedaj ste nezakonski otroci, ne pa sinovi.

tako so mogli pravičniki stare zaveze še le s Kristusom v nebesa vstopiti; pa tudi vstajenje od mrtvih se bo v drugem prihodu Jezusovem vršilo za vse izvoljence stare in nove zaveze ob enem na sodnji dan.

Poglavje 12.

1—2. Nauki mičejo, vzgledi pa in tako številni vzgledi nas vlečejo, posebno če si mislimo, da zveličani kakor obiskovalci tekališč gledajo na nas in nas s svojimi priprošnjami podpirajo. Zato moramo vse nepotrebno od sebe odvreči, ker bi nas pri tekanju motilo, posebno pa greh, ki nam zapira prosto pot. Ozirajmo se pa posebno na Jezusa, ki nam je podaril sv. vero in jo bode v nebesih spremenil v veselo gledanje. On je radovoljno sprejel križ na svoje rame, ker je vedel, kaj da ž njim za sebe in za nas zasluži, in ni hotel biti brez trpljenja; sedaj pa na desnici Očetovi sedeč, gleda, kako ga mi v trpljenju posnemamo.

3—8. V potrpežljivosti nas potrjuje Jézus ne samo sedeč na desnici Očetovi kot zmagovalec, ampak tudi po svojem lastnem vzgledu, ki nam ga je podal v bridkem trpljenju svojem. Jeruzalemski kristjani so res že dosti za Jezusa prestali, a krvi jim ni bilo treba v zadnjem

9. Potem smo imeli očete našega mesa strahovalce, in spoštovali smo jih; ne bomo li toliko več pokorni Očetu duhov in bomo živeli?

10. In oni so nas v času malo dni po svoji volji vzgojevali; ta pa k temu, kar je koristno v sprejemanje njegovega posvečevanja.

11. Vsako strahovanje se pa zdi o svojem času neprijetno, žalostno; pozneje pa bode najmirnejši sad pravice obrodilo skušanim po njem.

12. Zato zravajte utrujene roke in šibeča se kolena,

14. in delajte ravne stopinje s svojimi nogami, da ne zablodijo kateri hromeč, ampak ozdravi.

14. Išcite miru z vsemi in posvečenja, brez katerega ne bode nihče gledal Boga (Rim. 12, 18),

15. ter pazite, da se kdo ne umakne milosti božji, da ne bode katera korenina bridkosti kvišku poganjajoč zaprek delala, in da se jih po njej veliko ne omadežuje.

16. Nihče naj ne bo nečistnik ali posvetnež, kakor Ezav, ki je za eno jed prodal svoje prvorojenstvo (I. Mojz. 25, 33);

17. Vedite namreč, da je tudi pozneje, ko je želel blagoslov podedovati, bil zavržen; ni našel prostora za kesanje, dasi ga je iskal s solzami. (I. Mojz. 27, 38.)

18. Niste namreč pristopili k dotakljivi gori in h gorečemu ognju, in viharju, in temi, in nevihti (II. Mojz. 19, 12 in 20, 21),

času prelivati. Nekoliko pa mora vsak človek trpeti, ker nikdo ni brez napak. Naših slabosti nas Bog čisti s šibo strahovalko, ki je pa znamenje ljubezni. Iz ljubezni do pravega sina se očetu tudi šiba ne mili.

9. Očeta duhov imenuje Boga ne samo z ozirom na to, da je stvarnik naših duš, ampak tudi, ker je po sv. Duhu začetnik našega duhovnega življenja.

10. Starišev vzgojevanje trpi le v dobi mladostnosti in ni brez zmot; v rokah premodrega in svetega Boga pa ostanemo na veke.

11. Trpljenje nas z Bogom spravi in nam podeli sladek mir.

12—13. Če je kateri bojevnik v javnih igrah že omahoval, se je pa hitro zopet zravnaval in pridno stopinje pobiral po ravni poti.

14—15. Potrebna edinost med vernimi lahko po grehih, ki se skrivajo, škodo veliko škodo trpi, posebno po jezljivosti.

16—17. Nečistnik, Ezav in odpadnik od sv. vere so si v tem podobni, da za kratko nasladnost prōdajajo pravico otrok božjih. Ezav bi bil sicer rad pozneje vse prevrnil in se blagoslova prvorojenstva polastil, pa se mu ni posrečilo.

18—24. Stara zaveza je bila sklenjena pod goro Sinaj in se je Bog tam pokazal v strahovitih znamenjih. Če je moralo celo nemo živinče poginiti, ki se je slučajno preveč približalo, česa se je treba bati šele grešniku pred obličjem božjim! V 21. vrsti zapisane besede so zajete iz ustnega izročila. Kristjanom so pa sv. nebesa, prava sveta gora

19. in bučanju trombe, in glasu besed, katerega poslušalci so se branili, da bi se jim beseda ne govorila.

20. Niso namreč mogli prenašati, kar se je naročalo: In če se živinče gore dotakne, bode s kamenjem pobito. (II. Mojz. 19, 13.)

21. In tako strašno je bilo, kar so videli. Mojzes je rekel: Zgrozil sem se in strah me spreletava.

22. Ampak pristopili ste h gori Sion in k mestu živega Boga, k nebeškemu Jeruzalemu in k družbi veliko tisoč angelov,

23. in k cerkvi prvencev, ki so zapisani v nebesih, in k sodniku vseh, Bogu in k dušam dovršenih pravičnih,

24. in k sredniku nove zaveze Jezusu, in k škropljenju krvi, ki bolj kliče ko Abelova.

25. Glejte, da se ne ustavljate govorečemu. Če namreč oni niso ušli, ki so se ustavljali govorečemu na zemlji, bomo mi še manj, ki odvrčamo nam iz nebes govorečega.

26. Njegov glas je stresel tedaj zemljo, zdaj pa obljublja, govoreč: Še enkrat, in stresel ne bom samo zemlje, ampak tudi nebo. (Hag. 2, 7.)

27. S tem pa, da pravi, še enkrat, naznanja odstranjenje premakljivega ko storjenega, da ostane to, kar je nepremakljivo.

28. Ker torej sprejemljemo kraljestvo nepremakljivo, držimo se milosti, po kateri naj služimo Bogu dopadljivi s strahom in spoštovanjem.

29. Naš Bog je namreč požigajoč ogenj. (II. Mojz. 4, 24.)

Poglavje 13.

1. Ljubezen bratovska ostani med vami.

2. Gostoljubnosti nikarte pozabiti; po njej so namreč nekateri nevedoma angele za goste sprejeli. (Rim. 12, 13. I. Pet. 4, 9. I. Mojz. 18, 3 in 19, 2.)

božja, postala pristopljiva po Jezusu, ki kraljuje v nebeškem Jeruzalemu med angeli in svetniki, kjer so že tudi naša imena zapisana, za katere je Jezus kri prelil, ki ne kliče po maščevanju, ampak po usmiljenju Očetovem.

25. Z Izraelci je govoril Bog z višine gore Sinajske, z nami pa govori z višav nebeških.

26—29. Med oznanjevanjem postave se je tresla gora Sinajska; po preroku Hageju pa naznanja Gospod, da bo enkrat stresel zemljo in nebo. Tedaj bode odstranjena postava Mojzesova, ki je bila le začasna, in nastopila bode postava Kristusova, ki ima večno veljavo, še tudi takrat, ko bode Gospod pri svojem drugem prihodu ustvaril novo zemljo in novo nebo. Torej je potrebno, da služimo tolikemu Gospodu s spoštljivim strahom, ker je Gospod za one, ki se mu ustavljajo, oster sodnik, podoben uničujočemu ognju.

3. Spominjajte se jetnikov, kakor bi bili ž njimi vklenjeni, in trpečih, ker še tudi sami v telesu živite.

4. Zakon bodi v vseh rečeh častit in postelja neomadeževana. Nečistnike in prešestnike bode sodil Bog.

5. Vedenje vaše bodi brez skoposti, zadovoljite se s tem, kar imate; On sam je namreč rekel: Ne bom te zavrgel in ne bom te zapustil (Joz. 1, 5);

6. tako, da zaupno govorimo: Gospod je moj pomočnik; ne bom se bal, kaj da mi človek stori. (Ps. 117, 6.)

7. Spominjajte se predstojnikov svojih, ki so vam govorili božjo besedo, in gledajoč na konec njihovega življenja, posnemajte njih vero.

8. Jezus Kristus je včeraj in danes, ravno tisti tudi na veke.

9. Po raznoterih in tujih naukih se ne dajte motiti. Najboljše je, po milosti si okrepčati srce, ne pa z jedmi, ki niso koristile onim, ki so se ž njimi pečali.

10. Imamo oltar, od katerega ne smejo jesti tisti, ki služijo šotoru.

11. Katerih živali kri se namreč za grehe po velikem duhovniku prinaša v svetišče, njihovo meso se zunaj tabora sežiga. (III. Mojz. 16, 27.)

12. Zato je tudi Jezus, da bi po svoji krvi posvetil ljudstvo, trpel pred vrati.

13. Pojdimo torej k njemu iz tabora, sramoto njegovo noseči.

14. Nimamo namreč tukaj stalnega mesta, ampak prihodnjega iščemo. (Mih. 2, 10.)

15. Po njem torej prinašajmo daritev hvale vedno Bogu, to je sad ustnic, ki častijo njegovo ime.

Poglavje 13.

1—7. Bratovska ljubezen se naj kaže tudi v gostoljubnosti, katero je Bog večkrat s čudeži poplačal. Tako sta Abraham in Lot sprejela popotnike, v resnici sta pa angelom postregla. Verjetno, da je marsikateri kristjan še iz dobe prvega preganjanja v ječi vzdihoval; takih naj ne pozabijo. Kakor je znamenje paganstva mesenost, ravno tako bodi kristjanom lastna čistost, bodisi deviška ali zakonska. Zavoljo posvetnega dobička se naj nikar preveč ne pehajo, ker smo Bogu na skrbi po njegovi obljubi. Spominja jih pa tudi nekdanih predstojnikov cerkve jeruzalemske in oznanjevalcev božje besede, sv. Petra, Štefana, Jakoba in še drugih, ki so ob času preganjanja oznanjevanje božje besede zapečatili z mučeniško smrtjo svojo, in jim tako prelep vzgled podali v posnemanje.

8—15. Veliko oznanjevalcev božje besede je že pomrlo, ali Jezus, naš Gospod, On živi. Za to se ne dajte zmotiti Judom, ki vam vsiljujejo razloček med čistimi in nečistimi jedmi, in vas vabijo k udeležitvi pri krvavih daritvah. Kristjani se ne smejo udeleževati darovanja v judovskem svetišču, ker imamo mi presveto daritev, katere se ne

16. Dobrotljivosti pa in podeljevanja nikarte pozabiti; s takimi darovi namreč pri Bogu zaslužimo.

17. Bodite pokorni predstojnikom svojim in bodite jim udani. Oni namreč bedijo kot taki, ki bodo odgovor dajali za vaše duše, da bodo z veseljem delovali ne pa zdihovaje; to bi za vas ne bilo dobro.

18. Molite za nas; zaupamo namreč, da imamo v vseh rečeh dobro vest, hoteč prav ravnati.

19. Za to vas še bolj prosim, da to storite, da bi vam bil tem hitreje vrnjen.

20. Bog pa miru, ki je izvedel od mrtvih velikega pastirja ovac, v krvi večne zaveze, Gospoda našega Jezusa Kristusa,

21. naj vas pripravi za vsako dobroto, da delate po njegovi volji, s tem, da opravlja v vas, kar je prijetno pred Njim po Jezusu Kristusu, kateremu gre čast na vekov veke. Amen.

22. Prosim vas, bratje, da sprejmete besedo tolažila.

23. Vedite, da je naš brat Timotej izpuščen, s katerim vas bom (če hitreje pride) obiskal.

24. Pozdravite vse predstojnike svoje in pa svetnike vse. Pozdravljajo vas bratje iz Italije.

25. Milost z vami vsemi. Amen.

smejo udeleževati Judje, ki se niti one daritve po zavživanju mesa niso smeli udeležiti, katero je opravil veliki duhovnik o prazniku velike sprave. Kri živinčeta je namreč zanesel v svetišče, meso je pa bilo sežgano zunaj šotoru, pozneje zunaj mestnega obzidja. Ta daritev je pomenila Jagnje božje, ki je za nas svojo rešnjo kri prelilo in bilo križano zunaj mesta na gori Kalvariji. Njega se moramo držati in zvesto ga posnemati, pa častiti ga z daritvami goreče molitve, da pridemo za njim v svojo pravo, večno domovino.

16—25. K sklepu jim priporoča dobrotljivost kot izraz krščanske ljubezni in se priporoča njihovi molitvi ter jih še prosi, naj pismo prijazno sprejmejo, ker jim ga je pisal on, ki ni sovražnik judovskega naroda, nego služabnik božji, ki jih upa v kratkem zopet osebno obiskati. Dokler ga pa verige zadržujejo, pošilja jim vsaj svoj pozdrav in jih blagoslavlja z milostjo Gospodovo.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000048580

ximi
ani.
da
bro.
bro
tem
vac,
olji,
usu,
oom
rav-
nesa
ve-
e pa
da-
elilo
ržati
da
ezni
azno
oda,
kati.
jih

